

ES VADOVAI – APIE ATSAKĄ Į AGRESYVIĄ RUSIJOS POLITIKĄ

Vėlai vakare vykusiame ES viršūnių susitikime vadovai tarėsi dėl solidaraus atsako Rusijai po įvykių Čekijoje.

Lietuvos Respublikos Prezidentas Gitanas Nausėda akcentavo ES solidaraus atsako į agresyvią Rusijos laikyseną poreikį. Lietuva išreiškė paramą Čekijai, šiai šaliai išsiuntus su diplomatine priedanga dirbusius Rusijos žvalgybos agentus. Lietuvos Prezidentas paragino ES vadovus pasekti Lietuvos ir kitų bendraminčių pavyzdžiu priimant ryžtingus solidarius sprendimus.

Prezidentas taip pat pakvietė ES lyderius vieningai išreikšti solidarumą su Ukraina, kovojančia už savo suverenitetą ir teritorinį vientisumą. Pasak šalies vadovo, Rusijos agresija šalia Ukrainos rytinių sienų tęsiasi, yra netoleruotina ir grasinanti ES saugumui. Lietuvos vadovas pažymėjo, kad ES turi priimti

konkrečius sprendimus siekiant užkirsti kelią Rusijos agresyviai politikai kaimyninių valstybių atžvilgiu.

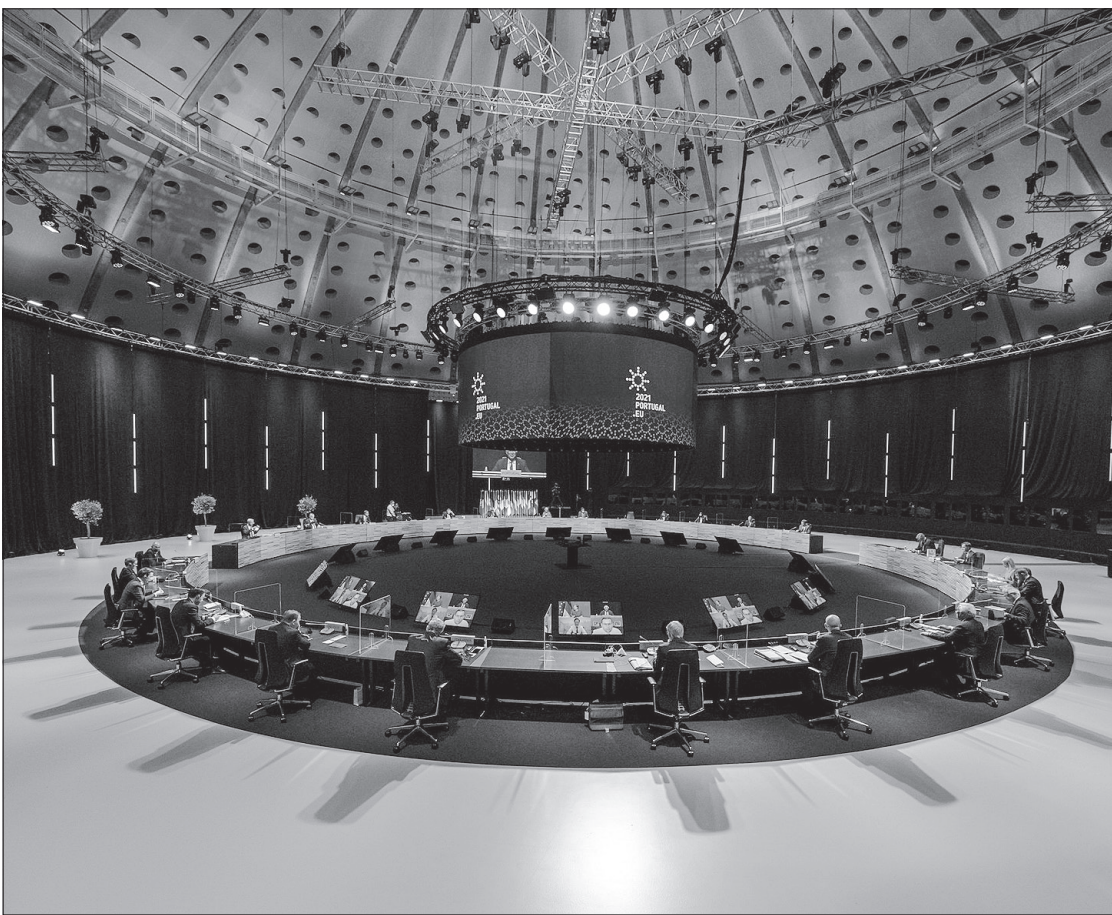
Šalies vadovas ragino numatyti efektyvias ir konkrečias paramos priemones karą išgyvenančiai Ukrainai.

Prezidentas susitikime akcentavo 35-ąsias Černobylio tragedijos metines primindamas, kad pamokos nėra išmoktos, o saugumo standartų neatitinkanti Astravo atominė elektrinė yra reali dabartinė grėsmė visai ES.

ES lyderiams, kaip simbolinis priminimas apie Černobylio tragediją, buvo įteiktos Lietuvoje filmuoto serialo „Černobylis“ kopijos.

Plačiau ES santykių su Rusija klausimu planuojama diskutuoti gegužės 25–26 d. vyksiančioje Europos Vadovų Taryboje.

Prezidento komunikacijos grupė, 2021-05-08

ES viršūnių susitikime vadovai tarėsi dėl solidaraus atsako Rusijai po įvykių Čekijoje. *Lietuvos Respublikos Prezidento kanceliarijos nuotr. / Robertas Dačkus*

PREMJERĖ PAGERBĖ ANTROJO PASAULINIO KARO IR TOTALITARINIŲ REŽIMŲ AUKŲ ATMINIMĄ

Ministrė Pirmininkė Ingrida Šimonytė aplankė Šilutės rajone esantį Macikų lagerių kompleksą ir pagerbė Antrojo pasaulinio karo bei totalitarinių režimų aukų atminimą.

„Macikuose veikusiuose nacių ir sovietų lageriuose kalintų, suluošintų ir nužudytų žmonių likimai mums skaudžiai primena, kad totalitariniai režimai nesirenka aukų nei pagal tautybę, nei pagal profesiją ar dar kitus požymius. Šie režimai vykdė nusikaltimus žmoniškumui“, – pabrėžė premjerė.

„Macikų ir šimtai kitų nacių ir sovietų lagerių, gulagų ar karo belaisvių stovyklų, iki šiol randamų masinių belaisvių kapaviečių liudija begalinius karo žiaurumus ir nusikaltimus žmoniškumui. Šie skaudūs istorijos puslapiai mus moko nelikti abejingus – solidariai veikti, kai matome kylančią grėsmę taikai ir stabilumui, ir stabdyti agresorių, kol dar nevēlu“, – pažymėjo Vyriausybės vadovė.

Macikuose 15 metų veikė nacių ir sovietų totalitarinių režimų lageriai, naudoję tuos pačius pastatus ir infrastruktūrą. Čia kalejo daugiau nei dvidešimties šalių piliečiai. 1941–1944 metais hitlerinės Vokietijos okupacijos laikotarpiu čia veikė karo belaisvių stovykla „Stalag Luft VI“, kurioje buvo kalinami amerikiečiai, britai, belgai, kanadiečiai, lenkai,

Ministrė Pirmininkė Ingrida Šimonytė aplankė Šilutės rajone esantį Macikų lagerių kompleksą ir pagerbė Antrojo pasaulinio karo bei totalitarinių režimų aukų atminimą.

LRV

prancūzai, australai, sovietų karo belaisviai. 1944–1946 metais sovietai lageryje kalino vokiečius, rumunus, vengrus, austrus, olandus, lenkus, čekus, danus, belgus, jugoslavus, portugalus, graikus. Šioje karo belaisvių stovykloje 1945 metais okupacinė sovietų valdžia įsteigė Gulago Šilutės (Macikų) lagerį, kuriame iki 1955 metų buvo kalinami Lietuvos piliečiai, tarp jų dvasininkai, kultūros ir švietimo sričių atstovai, partizanų rėmėjai, prievolių neįvykdę ūkininkai, pabėgusieji iš tremties, taip pat moterys bei lageryje gimę jų vaikai.

Daugelis Macikų lagerių aukų nuo patirtų kančių mirė ar buvo nužudytos – jų masinės kapavietės iki šiol atrandamos įvairiose Šilutės rajono

vietose.

Nuo 1939 iki 1955 metų nacistinė Vokietija ir Sovietų Sąjunga Lietuvos teritorijoje buvo sukūrusios visą lagerių sistemą: nacių laikotarpiu Lietuvoje buvo įkurtas 12-os lagerių tinklas karo belaisviams, o nuo 1944 iki 1955 metų Lietuvoje veikė 36 Sovietų Sąjungos lageriai, skirti ne tik karo belaisviams, bet ir civiliams gyventojams.

Šilutės rajono savivaldybė, Užsienio reikalų ministerija, Lietuvos gyventojų genocido ir rezistencijos tyrimo centras, Kultūros ministerija, Kultūros paveldo departamentas kartu su Lietuvos Respublikos Vyriausybės kanceliarija sprendžia klausimus dėl Macikų lagerių komplekso sutvarkymo ir aukų atminimo įamžinimo. **LRV**

EUROPOJE – DIDŽIAUSIOS JAV KARIŲ PRATYBOS PER PASTARUOSIUS 25 METUS

Įpusėjo Estijoje, Bulgarijoje ir Rumunijoje vykstančios Jungtinių Amerikos Valstijų oro pajėgų pratybos „Greitasis atsakas“. Jos yra didžiausių per pastaruosius 25-erius metus amerikiečių karinių mokymų dalis. Tobulinami gynybos pajėgumai ir galimybė greitai perkelti karius į konflikto zoną.

Zokniuose aviacijos bazėje apsistoję amerikiečių kariai pakuoja amuniciją. Kuprinėse – maisto daaviniai 3 paroms, radijo stotys, ginklai. Kiekvienas karys su savimi nešis apie 70 kilogramų svorio. Išklause paskutinius nurodymus kariai išskris į Estiją.

„Kariai treniruosis trijose šalyse. Čia esantys kariai vyks į oro gynybos pratybas Estijoje. Tuo pačiu metu kitiems

vyksta oro gynybos pratybos Bulgarijoje bei Rumunijoje“, – pasakoja eskadrilės vadas plk. lt. Rogeris Wangas.

Gegužės pradžioje prasidėjusios „Greitojo atsako“ pratybos vyks iki mėnesio vidurio. Šiemet jose dalyvauja apie 7 000 karių iš 11 valstybių. Mokymuose Lietuva dalyvauja kaip priimančioji šalis, kurios pagrindinė užduotis suteikti reikiamą aprūpinimą per Lietuvą vykstantiems sąjungininkų padaliniais.

Pratybose dalyvauja apie 30 tūkstančių karių iš 26 valstybių. Pagrindinė pratybų dalis vyks Pietų Europoje. „Defender Europe“ baigsis birželį Europoje ir Afrikoje vyksiančiais vadaviečių mokymais. **LRT**

LIETUVOS, LENKIJOS IR ESTIJOS PAREIGŪNAI PADĖS SAUGOTI SLOVĖNIJOS IR KROATIJOS SIENĄ

Kontingentas, kurį sudarys 21 pareigūnas iš Lietuvos, Lenkijos ir Estijos, gegužės 10 d. pradeda patruliuoti Slovėnijos ir Kroatijos pasienyje. Tai oficialiame savo tinklalapyje pranešė Slovėnijos VRM.

„Policininkai iš ES šalių prisijungs prie Slovėnijos pareigūnų ir padės jiems realizuoti kovos su nelegalia migracija priemones pasienyje su Kroatija, – sakoma pranešime.

– Kontingentą sudarys 10 pareigūnų iš Lenkijos, šeši iš Lietuvos ir penki iš Estijos“. Jie budės mišrių patrulių sudėtyje kartu su Slovėnijos teisėsaugos institucijų darbuotojais.

Slovėnijos ir Kroatijos siena yra išorinė Šengeno zonos siena. Per ją į Italiją ir Austriją mėgina pakliūti nelegalūs migrantai, taip pat ir atvykstantys iš Turkijos vadinamuoju Balkanų migracijos keliu. **LRT**

ŽINIOS IŠ VILNIAUS

Iš Sitkūnų 1991 metų sausio 13-ąją pasklido žinia pasauliui apie įvykius Vilniuje, dabar čia – Sitkūnų radijo stotyje – beliko tik antenos ir apleisti pastatai. Prieš kelerius metus nustojusi veikti radijo stotis Kauno rajone laukia savininkų planų, tačiau neaišku, kas čia galėtų veikti. Tiesa, netolimoje ateityje bus sprendžiamas klausimas dėl stoties įpaveldinimo. Pastatas yra reikšmingas dėl architektūros, technikos paveldo. Taip pat yra istorinė-memorialinė vertė dėl įvykių per Sausio 13-ąją.

Partizanų vado Adolfo Ramanausko–Vanago premija šiemet skirta partizanui **Juozui Jakavoniui-Tigrui**. Ji bus įteikta gegužės 15 dieną, minint Partizanų pagerbimo, kariuomenės ir visuomenės vienybės dieną, Varėnoje, pranešė savivaldybė. J. Jakavonis-Tigras tapo ketvirtuoju Varėnos savivaldybės įsteigtos premijos laureatu.

J. Jakavonis-Tigras, būdamas dvidešimties metų, 1945 metų rudenį kartu su kitais partizanais tėvų sodyboje Kasčiūnų kaime įrengė Merkio rinktinės partizanų štabo vadavietę. 1945–1946 metais drauge su Merkio rinktinės vadu A. Ramanausku-Vanagu joje kurį laiką slapstėsi bei dirbo Pietų Lietuvos partizanų vadas **Juozas Vitkus-Kazimieraitis**. Čia leistas partizanų laikraštis „Laisvės varpas“. J. Jakavonis-Tigras ėjo štabo ryšininko pareigas. A. Ramanausko-Vanago premija skiriama asmenims, labiausiai pasižymėjusiems už iniciatyvas ieškant ir atrandant partizanų žuvimo, palaidojimo vietas, partizanų atminimo įamžinimą, patriotizmo ir pilietiškumo skatinimą bei rėmimą.

Kai kurioms savivaldybėms Lietuvoje savaitgalį leidus skiepijams nuo koronaviruso registruotis jaunesnio amžiaus žmonėms, premjerė **Ingrida Šimonytė** išpėja, kad svarbu ne šiaip paskiepyti kuo daugiau žmonių, bet pirmiausia apsaugoti tuos, kuriems COVID-19 gali būti pavojingiausia. Naujausiais Statistikos departamento duomenimis, Lietuvoje bent vieną skiepą nuo koronaviruso yra gavę 27,2 proc. žmonių. Lietuva iš viso iki šiol yra gavusi 1 mln. 268,6 tūkst. vakcinos dozių, visas šis kiekis pristatytas į vakcinavimo centrus. Iš viso sunaudota 1 mln. 141 tūkst. dozių. Nepanaudotų vakcinos dozių šiuo metu yra per 127,5 tūkst.

Gegužės 8 d. minint Antrojo pasaulinio karo pabaigos Europoje 76-ąsias metines, pagerbtos karo aukos. „Antrojo pasaulinio karo pabaiga Lietuvai, kaip ir kitoms Baltijos bei Centrinės Europos valstybėms, neatnešė taikos, tik dar daugiau teroro ir aukų. Šio karo politiniai padariniai faktiškai buvo likviduoti tik 1990-1993 metais, kai Lietuva atkūrė nepriklausomybę ir iš jos teritorijos buvo išvesti paskutiniai Rusijos kariuomenės daliniai“, – sako krašto apsaugos ministras **Arvydas Anušauskas**. Pagerbimo ir gėlių padėjimo ceremonijas Lietuvos vadovybės ir užsienio šalių diplomatinio korpuso vardu atliko Lietuvos kariuomenės Garbės sargybos kuopos kariai. Antrojo pasaulinio karo pabaiga Europoje minima gegužės 8 dieną, pažymint jungtinėmis visų kovojusių valstybių pastangomis nulemtą jo pabaigą ir 1945 metais šią dieną Vokietijos pasirašytą besąlyginį kapituliacijos aktą.

Keliolika Lietuvos socialdemokratų partijos (LSDP) narių pasirašė kreipimąsi, kuriame teigiama, kad partijos vadovu siekiantis tapti **Juozas Olekas** debatų metu vartojo moteris, o kartu ir jo oponentę **Viliją Blinkevičiūtę**, žeminančią retoriką. Pats J. Olekas teigia, kad šis raštas skirtas paveikti LSDP pirmininko rinkimus, o komentuodamas išskirtus pasisakymus teigė, kad su V. Blinkevičiūte „bičiuliškai pasišpilkavo“.

Televizoriai Lietuvos gyventojų namuose dirba tiek, kiek standartinis darbuotojas darbe – maždaug 40 val. per savaitę. Kas antruose namuose – du ir daugiau televizorių, rodo „Kantar“ TV rinkos tyrimas. Vidutiniškai per parą gyventojas prie TV ekranų praleidžia apie 4 valandas, o namų ūkyje televizorius bendrai dūzgia apie 5,4 val. darbo dieną ir daugiau kaip 6 val. šeštadienį ir sekmadienį. Tad TV užima didžiąją dalį žmonių laisvalaikio. Iš viso šalies gyventojai namų ūkiuose turi per 2 mln. televizorių. Per metus planuoja įsigyti naują televizorių apie 7 proc. namų ūkių. TV skaičių augina ir tai, kad kone kas penktas neatsisako ir seniau įsigytų kineskopinių TV (18 proc.), nors naujo tipo LCD, LED ar plazminį televizorius jau yra kone visuose namuose (92 proc.).

Vilniaus miesto savivaldybė ruošiasi per dvejus metus išnaukinti 99 proc. mieste esančios pavojingo invazinio augalo – **Sosnovskio barščio** – populiacijos. Šiuo metu Vilniaus miesto savivaldybės teritorijoje Sosnovskio barščio populiacija aptinkama 18 ha teritorijoje (133 vietose), kur yra užfiksuoti plotai ar invaziniai augalai, tačiau šie plotai nuolat kinta. Šį pavasarį pradėdamas įgyvendinti visas veiksmų planas, kuris mažins šio augalo plotus itin efektyviai: purškimas herbicidais, kasimas Verkių-Pavilnių parkų teritorijoje ir šalia vandens telkinių bei šienavimas.

Parengta pagal Lietuvos žiniasklaidos pranešimus

RAGINA RUSIJĄ PASPARTINTI KARIŲ ATITRAUKIMĄ NUO UKRAINOS SIENŲ

JAV valstybės sekretorius Antony Blinkenas (dešinėje) su Ukrainos prezidentu Volodymyru Zelenskium Kijeve. AP

JAV valstybės sekretorius Antony Blinkenas gegužės 6 d. paragino Rusiją greičiau atitraukti savo kariuomenę nuo Ukrainos sienų ir nutraukti „agresyvius“ veiksmus šioje šalyje, lankydamasis Kijeve, kuriam Vašingtono vardu pažadėjo išplėsti paramą.

JAV valstybės sekretorius susitiko su ukrainiečių vadovais ir apžiūrėjo memorialą, kur iškabinta nuotraukų, vaizduojančių kai kuriuos iš daugiau nei 13 tūkst. žmonių, žuvusių per kautynes su prorusiškais separatistais Rytų Ukrainoje nuo 2014 metų, kai Maskva aneksavo Krymo pusiasalį.

„Tvirtai jus palaikome“, – per bendrą spaudos konferenciją su Ukrainos prezidentu Volodymyru Zelenskiu pareiškė A. Blinkenas. „Tikimės, kad Rusija nutrauks beatodairiškus ir agresyvius veiksmus“, – pridūrė JAV diplomatijos vadovas.

Praėjusį mėnesį Maskva pasienyje ir Kryme buvo sutelkusi 100 tūkst. karių – daugiausiai nuo 2014 metų. Tačiau netrukus buvo pradėta atitraukti tas pajėgas, o daugelis analitikų tokius manevrus laiko naujojo JAV prezidento Joe Bideno administracijos išbandymu.

Vis tik tiek A. Blinkenas,

ties V. Zelenskis pareiškė, jog rusų karių atitraukimas yra riboto pobūdžio.

„Suprantame, kad Rusija išvedė dalį pajėgų iš pasienio su Ukraina, tačiau taip pat matome, kad ten lieka reikšmingos pajėgos“, – pažymėjo JAV valstybės sekretorius.

V. Zelenskis pareiškė, kad Ukraina tebemato, kaip Rusija demonstruoja jėgą Juodojoje jūroje, ir kad iš Krymo išvesta tik 3–3,5 tūkst. kariškių.

Valstybės vadovas pridūrė, jog pastaruoju metu sumažėjo snajperių ugnies, laikomos viena pagrindinių ukrainiečių karių žūties priežasčių. **LRT**

JAV DISLOKUOJA PAPILDOMŲ KARO LĖKTUVŲ, KAD APSAUGOTŲ IŠVEDAMAS PAJĖGAS IŠ AFGANISTANO

JAV kariuomenė siunčia į Afganistaną papildomų karo lėktuvų, kad apsaugotų iš šios šalies pasitraukiančias Amerikos ir koalicijos pajėgas, ketvirtadienį skelbė JAV gynybos departamentas, praneša **BBC**.

Generalinio štabo pirmininkas Markas Milley'is per spaudos konferenciją sakė, kad pasi-

traukiančias pajėgas ir civilinius darbuotojus iš oro saugos dar šeši „B-52“ bombonešiai ir 12 „F-18“ naikintuvų. Nors, kaip teigia M. Milley'is, nuo gegužės 1 d. prasidėjusio pasitraukimo išpuoliai prieš JAV ir koalicijos pajėgas nėra rengiami, Talibano kovotojai kasdien surengia 80–120 atakų prieš Afganistano vyriausybės karius.

JAV gynybos sekretorius Lloydas Austinas žurnalistams sakė, kad pasitraukimas kol kas vyksta pagal planą.

JAV ir NATO kariai išbuvo Afganistane beveik 20 metų. JAV įsiveržė į Afganistaną po rugsėjo 11 d. išpuolių 2001 metais ir nuvertė Talibano režimą. Vėliau prisijungė NATO sąjungininkės ir partnerės. **ELTA**

ES IR INDIJA SUTARĖ ATNAUJINTI SUSTABDYTAS DERYBAS

Europos Sąjunga (ES) ir Indija gegužės 8 d., šeštadienį sutarė atnaujinti ilgą laiką sustabdytas prekybos derybas. Europos Vadovų Tarybos (EVT) pirmininkas Charlesas Michelis pasveikino šį žingsnį kaip „naują svarbų etapą“ dvišaliuose santykiuose.

„Šiandien sutarėme pradėti derybas ir (sudaryti) vienas kitą papildančius susitarimus dėl prekybos, investicijų apsaugos ir geografinių nuorodų. Tai svarbus pirmasis žingsnis“, – per spaudos konferenciją teigė Ch. Michelis. **LRT**

ĮVYKIAI BALTARUSIJOJE. RAGINIMAI JAV ĮVESTI DAUGIAU SANKCIJŲ IR IZOLIUOTI LUKAŠENKĄ

Baltarusijos opozicijos vadovė Sviatlana Cichanouskaja gegužės 6 d. paragino JAV įvesti daugiau sankcijų ir taip izoliuoti Baltarusijos neteisėtą prezidentą Aliaksandrą Lukašenką. JAV rinkimus, per kuriuos jis buvo išrinktas, laikant sufabrikuotais.

„Raginu jus, Amerikos žmonių išrinkti atstovai, ir toliau ryžtingai veikti. Raginame JAV kartu su Europos partneriais įsitraukti į tarptautinę mediacijos procesą“, – vaizdo konferencijos būdu per Kongreso posėdį sakė S. Cichanouskaja. Ji taip pat paragino JAV „imtis diplomatinių priemonių dar labiau izoliuoti A. Lukašenką ir užtik-

rinti, kad jo laikas politikoje jau būtų praėjęs“.

JAV balandį įvedė sankcijų devynioms valstybinėms Baltarusijos įmonėms, atsakydamos į vyriausybės vykdomą smurtą prieš prodemokratiškus protestuotojus.

S. Cichanouskaja džiaugėsi JAV Iždo departamento įvestomis sankcijomis ir pavadino jas „viena iš stipresnių priemonių“, tačiau ji ragina šalį įvesti dar daugiau sankcijų kitiems subjektams jos šalyje. Ji teigė, kad kol kas tarptautinė bendruomenė išsamiai neaptarė klausimo, kaip pabaigti politinę krizę jos šalyje. **ELTA**

LIETUVIŲ TAUTINĖS MINTIES LAIKRAŠTIS
THE LITHUANIAN NATIONAL NEWSPAPER

DIRVA

TEL. (216) 531-8150
FAX (216) 531-8428
E-mail: dirva@ix.netcom.com

P.O. BOX 19010 CLEVELAND, OHIO 44119-0010
19807 CHEROKEE AVENUE • CLEVELAND, OHIO • 44119

Leidžia Amerikos Lietuvių Spaudos ir Radijo Draugija „Viltis“, Inc.

Algirdas V. Matulionis, pirmininkas / president

Gediminas Markevičius, redaktorius / editor
1960 Town Dr., Naperville, IL 60565-2029
E-mail: dirva.redaktorius.chicago@gmail.com

DIRVA (USPS 157-580)

Postmaster: Send address changes to DIRVA
19807 Cherokee Ave. Cleveland, OH. 44119-0010

Periodicals postage paid at Cleveland, Ohio and additional mailing offices.
Published bi-weekly by American Lithuanian Press & Radio Assn.
VILTIS, INC. - Subscription per year - \$55.00, first class - \$78. Single copy - \$2.00. Air mail overseas - \$130.00.

Prenumerata metams - \$55.00, pusei metų - \$40.00, pirmą klasę - \$78.
Oro paštu į užsienį metams - \$130.00. Atskiros numerų kaina - \$2.00.
Straipsniai, pasirašyti pavardėmis, inicialais ar slapyvardžiu, ne visada sutampa su redakcijos nuomone. Nespausdinti straipsniai grąžinami tik autoriui prašant. Už skelbimų turinį redakcija neatsako. Nepasirašytų rašinių nespausdiname.

KAS SLYPI UŽ „MARŠO“?

Kur artimiausiu metu bus nukreiptas ilgametis įdirbis niekinant ir šmeižiant valdančiąją daugumą Lietuvoje ir jos vykdomą Vakarų orientacijos politiką? Štai toks klausimas man kilo gegužės trečiąją minint Tėvynės sąjungos įkūrimo 28 metų sukaktį. Sutikite – prieš 28 metus nebuvo jokios kitos tokios organizuotos ir nuoseklios, iš Sąjūdžio išaugusios politinės jėgos, kuri būtų galėjusi efektyviai priešintis atgimstančiai neokomunistinei nomenklatūrai, pasivadinusiai LDDP. Šiandien matome, kad TS-LKD pastangos Lietuvą vesti Vakarų demokratijos keliu buvo vaisingos – tapome NATO ir ES nare (kas didele dalimi jau savaime garantavo nepriklausomybės išsaugojimą), suklestėjome ekonomiškai. Kaip socialiniame tinkle „Facebook“ rašo ekonomistas Žygmantas Mauricas, „Prieš 17 metų įstoje į Europos Sąjungą buvome viena skurdžiausių bendrijos valstybių - 2004 metais Lietuvos bendrasis vidaus produktas (BVP) vienam gyventojui pagal PGP (perkamosios galios paritetas – metodas, kurį taikant apskaičiuojamas skirtingų valiutų tarpusavio kursas, ir pašalinus kainų skirtumus, palyginamas šalių gyvenimo lygis, – *red. past.*) siekė vos 50% ES vidurkio ir pagal šiuo rodikliu lenkėme tik Latviją. Tačiau Lietuva sparčiai vijosi Europos senbuves ir jau 2013 metais aplenkė Graikiją, 2017 metais - Portugaliją, o 2020 metais - Ispaniją. Tad iš keturių Pietų Europos senbuvų Lietuvai beliko aplenkti tik Italiją (tikėtina, kad ją aplenkinsime 2025-2027 metais). Tai didelis Lietuvos pasiekimas, nes minėtos Pietų Europos šalys prieš 17 metų buvo kelis kartus turtingesnės nei Lietuva, o kadaise jos buvo vienos turtingiausių ir galingiausių pasaulyje.” Įsiskaitykite į šiuos ekonomisto žodžius – tai bus atsakas Kremliaus propagandistų melams, neva „Lietuvoje labai blogai gyventi, o žmonės rausiasi konteneriuose”. Sutinku – negalima visų nuopelnų priskirti vienai partijai, juk stojimo į NATO ir ES pasirašinėjo tuomet valdžioje buvę LDDP atstovai, tačiau pagrindus tam padėjo tikrai ne jie, bet TS-LKD. Ir nenuginčijamas faktas yra tai, kad TS-LKD politikams tenka sunkiomis valstybei akimirkomis imtis atsakomybės už šalies likimą – taip buvo per 1998 ir 2008 metais prasidėjusias krizes, taip įvyko ir 2020 metais pasaulį užklupus „Covid-19” pandemijai. Nesileisime į detales, kokią Lietuvos epidemiologinę situaciją pernai valdžios rinkimus laimėjus „paveldėjo” iš Kremliaus projektu vadinamo Ramūno Karbauskio, valdžiusio 2016-2020 m., tačiau aišku, kad ir šį kartą jos atstovai ėmėsi efektyvių priemonių situacijai suvaldyti.

Kadangi karantino ribojimai baigia išsisemti, todėl reikia naujo akmenio į visuomenės skruzdėlyną – matyt, Kremliaus strategai paskaičiavo, jog pavasarį tikėtinas ženklus pandemijos bangos slūgimas, tad Ingridos Šimonytės vadovaujamos Vyriausybės veiklos, kovojant su pandemija, ilgiau neišeis eskaluoti kaip nesėkmingos – juo labiau kad išryškės teigiamas vakcinacijos poveikis. Ir netgi pastangos skleidžiant melą, kad „Vyriausybė nesusitvarko”, ima atrodyti juokingos: štai vienas iš opozicijos vadų R. Karbauskis (kaip visuomet, pratęs tampyti virvutes iš už širmos) skelbė, kad karantino apribojimai pertekliniai, kad jie žlugdo verslus ir žmones, o

RYTŲ FRONTE NIEKO NAUJO

Rusija liovėsi telkti pajėgas prie Ukrainos rytinės sienos. Paaiškinimų – daugybė, bet nė vienas jų nėra patenkinamas. Viena teorija – kad Vladimiras Putinas gavo, ko norėjo. Visgi jis neužsitikrino svarbiausio praktinio savo darbotvarkės punkto: skubiai reikalingo susitarimo dėl Krymo aprūpinimo vandeni, kuris laikotarpiu iki okupacijos buvo gaunamas iš Ukrainos.

Atrodys prastai, jeigu Rusijos didysis geopolitinis trofėjus taps dykuma ir praras gyventojus.

Šių įvykių taip pat neįmanoma vaizduoti kaip įtikinamos geopolitinės pergalės. Tiesa, nenuostabu, kad Vakarų atsakas buvo suveltas ir pavėluotas. Vis dėlto abipus Atlanto nauja didžiulė praraja neatsivėrė. Ukraina nebuvo palikta žeminančiai izoliuota. Volodymyras Zelenskis nepanikavo; iš tikrųjų jis neblogai pasirodė, asmeniškai kreipęsis į Putiną – rusiškai – ir ragindamas užtikrinti taiką. Kremliaus propagandos giesmelė, kad tarp ukrainiečių bręsta sukilimas prieš fašistus karo kurstytojus, atrodo ypač ab-

surdiška.

Susitikimas su Joe Bidenu galėtų būti malonus papildomas punktas kitais atžvilgiais nykiame Kremliaus kalendoriuje, tačiau jis vyks amerikiečių nustatytomis sąlygomis, JAV paskelbus daugiau sankcijų ir pažėrus aštrios retorikos. Sukluses dėl susitikimo su JAV lyderiu V. Putinas faktiškai pripažįsta, kad Rusija yra mažesnioji partnerė.

Būtų malonu galvoti, kad Rusija atsitraukė, nes kariuomenės koncentracija nepasiteisino. Galbūt pirminiai žvalgybos duomenys buvo klaidingi ir prieštaravo vėlesniems vertinimams, kad Ukraina yra pasiruošusi kautis, jeigu būtų užpulta, ir padarytų didelių nuostolių. Dar žavesnė atrodo galimybė, kad Kremlius nuščiuvo gavęs ypač slaptų ir ypač griežtų žinučių iš Vašingtono. Tačiau tai atrodo mažai tikėtina.

Labiausiai tikėtinas paaiškinimas – kad ši istorija dar nesibaigė.

Rusija yra įgudusi organizuoti nervų karą. Išbandęs jėgas atlikdamas šį didįjį perdilokavimą ir įsitikinęs, kaip į tai reaguoja (arba nereaguo-

ja) Vakarai, Kremlius gali vėl padidinti spaudimą po kelių dienų, savaitių ar mėnesių. Nors kariai iškeliavo į savo bazines, didelė dalis sunkiosios ginkluotės liko, kur buvusi. Rusija vienašališkai iki spalio pabaigos uždarė Kerčės sąsiaurį, jungiantį Juodąją ir Azovo jūras – smaugdama Mariupolio srities ekonomiką ir pabrėždama Ukrainos kariuonės laivyno silpnumą.

Vienas iš V. Putino įgytų pranašumų – kad perneš daug Rusijos ekspertais laikytų apžvalgininkų pastarosiomis savaitėmis per smarkiai sutirštindavo spalvas, kalbėdami apie jo ketinimus. Jiems derėjo būti atsargesniems: tikras karinis puolimas būtų pasižymėjęs slaptumu, kibernetinėmis atakomis ir gluminančiais manevrais. Tokie dalykai nepasireiškė. Taigi, šių ekspertų tolesni perspėjimai atrodys mažiau svarūs.

Žvelgiant plačiau, šis epizodas parodė, kaip prastai aplinkiniam pasauliui sekasi nuspėti ir interpretuoti Rusijos vadovybės planus ir veiksmus. Atrodo, kad niekas nesugebėjo nuspėti šio kariuonės triuko staigios pradžios arba ne mažiau staigios pabaigos.

Kai kurios pastarųjų savaitių pamokos yra teigiamos. Ukrainos kariuomenė dabar daug pajėgesnė negu buvo 2014 metais (tai nėra staigmena ukrainiečiams ir jų draugams, bet daug didesnė naujiena kai kurioms kitoms šalims). Turkijos proukrainietiška pozicija irgi buvo sveikintina.

Mažiau malonu, kad šis epizodas pabrėžė, kokia pajėgi tapo Rusijos kariuomenės logistika. Ji sparčiai ir veiksmingai perkėlė 100 000 karių, taip pat tankus, orlaivius, karinio laivyno pajėgas, lauko ligonines, degalus, šaudmenis ir elektronines kovos priemones. Šie pajėgumai vėl bus demonstruojami prie NATO rytinių sienų su Rusija ir Baltarusija, kai (jau prasidėjusios) pratybos „Zapad 21” artės prie savo intensyviosios fazės rugsėjo mėnesį.

Vis dėlto pagrindinė pamoka – kad J. Bideno administracijai Europos saugumas rūpi labiau negu daugumai Europos šalių. Tokia padėtis negali ilgai išsilaikyti. Europiečiai turės daryti daugiau, nes priešingu atveju amerikiečiai, susidūrę su problemomis kitur, darys mažiau.

Edwardas Lucasas, Europos politikos analizės centro (CEPA) viceprezidentas

dabar, panaikinus daugelį apribojimų, pradeda giedoti, kaip blogai, kad atlaisvinami karantino apribojimai!

Taigi, kaip čia užsipulti dabartinę valdančiąją daugumą, jos vyriausybę ir vykdomą politiką? Ogi „sprogdinti” gerai atidirbtą ir buvusioje sovietinėje okupacinėje erdvėje pasiteisinsią homoseksualizmo temos bombą! Liūdna realybė, bet daugumoje buvusių socialistinių arba sovietinių šalių visuomenėse šita „tema-pabaisa” veikia kaip stiprus „argumentas” prieš Vakarus. Vienas iš tokio sprogo atvejų nusi-mato ir Lietuvoje – gegužės 15 d. organizuojamas „Didysis šeimos gynimo maršas”. Netikite? Ogi pasižiūrėkite, kas tie „maršo” organizatoriai ir entuziastai – ypač daug pasako jų paskyros socialiniame tinkle „Facebook”, kur rasite ištisą Kremliaus propagandinį „lobyną”: platinamos antiamerikinės ir prieš ES nukreiptos nuostatos, neigiama skiepų nauda, tyčiojamosi iš Lietuvos energetinės nepriklausomybės projektų, šaipomasi iš Baltarusios opozicijos, niekinama ukrainiečių kova ir t.t. Objektivos kritikos čia mažiausia – juk ir tikslas ne tas! Liūdniausia, kad atsiranda ir Bažnyčios atstovų, šventai tikinčių, jog tai „teisus reikalas” – štai vyskupas J. Kauneckas pritaria tam „maršui”, nepaisydamas, kad Lietuvos Katalikų Bažnyčios hierarchai atsiribojo nuo dalyvavimo šiame neaiškiame reikale (kurį drįsčiau pavadinti „Kremliaus maršu”), atkreipę dėmesį į organizatorius ir platinamas žinutes. Ne veltui Kristus, kalbėdamas apie fariziejus, sakė: „*Palikite juos: akli aklujų vadovai. O jeigu aklas aklą ves, abu į duobę įkris*” (Mt 15,14).

„Kauno diena” rašo: „Seimas į ketvirtadienio, balandžio 29 d. plenarinių posėdžių darbotvarkę neįtraukė rezoliucijos projekto, kuria siūloma išreikšti palaikymą „Didžiojo šeimos gynimo maršo” idėjai, paraginti visus Lietuvos piliečius gegužės 15 dieną aktyviai dalyvauti šioje „taikioje ir teisėtoje protesto akcijoje už prigimtinę šeimą bei tautinių vertybių išsaugojimą”.

Rezoliucijos projektą įregistravęs Seimo Mišrios parlamentarų grupės narys Petras Gražulis šios grupės vardu prašė įtraukti šį projektą į darbotvarkę, tačiau tam nepritarta. Už tai balsavo 52 Seimo nariai, 36 buvo prieš, 28 parlamentariai susilaikė...”

Štai jums dar vienas iš „maršo” dalyvių – P. Gražulis. Tikite, kad jam svarbios „šeimos vertybės”?!
Kęstutis Šilkūnas

DĖL INTERNETINIO BALSAVIMO IR KONSULINIŲ PASLAUGŲ GERINIMO

LR Seimo Konstitucijos salėje ir nuotoliniu būdu posėdžiavo LR Seimo ir Pasaulio lietuvių bendruomenės komisija. *Rengėjų nuotr.*

Š.m. balandžio 23 dieną, LR Seimo Konstitucijos salėje ir nuotoliniu būdu posėdžiavo LR Seimo ir Pasaulio lietuvių bendruomenės komisija. Posėdžio metu buvo svarstomi du labai svarbūs ir aktualūs ne tik užsienio lietuviams, bet ir visiems Lietuvos piliečiams klausimai - tai **dėl internetinio balsavimo galimybių ir dėl konsulinių paslaugų gerinimo**.

Pradėjo posėdį ir jam pirmininkavo LR Seimo ir Pasaulio lietuvių bendruomenės komisijos pirmininkai **Dalia Asanavičiūtė** ir **Jonas Bružas**. Susirinkusius į posėdį pasveikino LR Seimo Užsienio reikalų komiteto pirmininkas **Žygimantas Pavilionis**. Savo kalboje Ž. Pavilionis pasidžiaugė, kad šis Seimas yra labai geranoriškas diasporai, įsiklausantis į komisijos keliamus klausimus, linkęs bendradarbiauti su diaspora, su komisija. „Kuo daugiau jūs mums padėsite, būsite mūsų akys, vedliai, tuo bus geriau“, - teigė Ž. Pavilionis. Kartu pabrėžė, kad visada įsivaizdavo Lietuvą kaip diasporos valstybę, tačiau dar turime mokytis iš Izraelio, iš kitų šalių, bet yra įsitikinęs, kad judama teisinga linkme ir dirbant drauge bus nuveikta daug darbų.

Pirmai posėdžio daliai, kurioje buvo svarstomas internetinio balsavimo klausimas, pirmininkaujanti Seimo narė ir šios komisijos pirmininkė Dalia Asanavičiūtė priminė 2020 m. birželio 30 d. įsigaliojusį LR Seimo Rinkimų įstatymo pakeitimo įstatymą, kuris numatė internetinį balsavimą ir leido įgyvendinti jį 2020 metų vykusiuose LR Seimo rinkimuose, kartu akcentuodama, kad priėmus skubotai šį įstatymą, deja, pati įstatyminė bazė nebuvo tobula ir techniškai įgyvendinti jį praėjusiuose rinkimuose buvo labai sudėtinga. Tačiau šis Seimas yra pasiryžęs dirbti, planuo-

ja įstatymų pakeitimus, kad internetinis balsavimas būtų realiai įgyvendintas.

Pirmasis dėl internetinio balsavimo galimybės rinkimuose kalbėjo teisininkas, asmens duomenų apsaugos specialistas, LR Seimo ir Pasaulio lietuvių bendruomenės komisijos narys **Gediminas Ramanauskas**, pradėjo savo kalbą Viljamo Folknerio citata „Negalėsite atrasti naujų horizontų, kol neišdrįsite palikti kranto“, taip drąsindamas įgyvendinti balsavimą internetu. G. Ramanauskas pabrėžė, kad Lietuva yra pažangi, skaitmeniška, moderni ir drąsi valstybė, bet kartu ne naivi. Lietuva užima ketvirtą vietą pasaulyje pagal Jungtinių Tautų Tarptautinės telekomunikacijų organizacijos (ITU) Globalų kibernetinio saugumo indeksą, Lietuvoje jau įdiegta Valstybės informacinių išteklių sąveikumo platforma (VIISP), t.y. vieninga valdžios teikiamų elektroninių paslaugų prieiga, ir daug kitų priežasčių, kurios rodo, jog Lietuva yra pajėgi įgyvendinti balsavimą internetu svarbiausiuose tautos klausimuose. G. Ramanauskas pateikė komisijos strateginius siūlymus dėl internetinio balsavimo įgyvendinimo. Atsižvelgiant į tai, kad 2024 metais bus organizuojami net trys patys svarbiausi rinkimai, tai yra LR Prezidento, LR Seimo ir Europos parlamento ir tikėtinas referendumas dėl pilietybės išsaugojimo, įgijus kitos šalies pilietybę, Pasaulio lietuvių bendruomenė skatina diskutuoti jau šiandien dėl internetinio balsavimo įgyvendinimo. G. Ramanauskas akcentavo, kad labai svarbu įgyvendinti galimybių studiją, ištestuoti, audituoti pilnai, kad būtų užtikrintas saugumas, slaptumas, anonimiškumas balsuojant internetu. Taip pat pabrėžė, kad norisi laikyti

tautą vieningą ir išplėsti balsavimo internetu taikymo galimybę Lietuvos Respublikos piliečiams, neapsiribojant pasaulio lietuvių apygarda, pabandyti įgyvendinti balsavimą internetu jau įskaitant savivaldos tarybų rinkimus. Pasaulio lietuvių bendruomenė siūlo ir skatina imtis neatidėliotinių priemonių pasirošti ir įgyvendinti sąlygas balsavimo internetu, įskaitant teisės aktų pakeitimus, finansavimą bei plačią visuomenės informavimo kampaniją. G. Ramanauskas pabrėžė, kad nesiūloma įvesti balsavimą internetu kaip vienintelį būdą balsuoti. Balsavimas internetu būtų pagalbinis būdas greta balsavimo paštu ir gyvo balsavimo.

Seimo narys ir šios komisijos narys **Andrius Bagdonas** iš esmės pritarė G. Ramanausko išsakytai nuomonei, pastebėjimams, pateiktiems siūlymams. A. Bagdonas pridūrė, kad visos politinės partijos pasisakė už internetinį balsavimą. Pritarė Seimo narei D. Asanavičiūtei, kad praėjusios kadencijos Seimas per vėlai priėmė sprendimą, kuris leido užsienyje gyvenantiems lietuviams balsuoti internetiniu būdu, kad pritrūko laiko. Taip pat pritaria siūlymui internetinį balsavimą išbandyti savivaldos rinkimuose 2023 metais. A. Bagdonas pabrėžė, kad turi būti suteikta galimybė tiek Lietuvoje gyvenantiems, tiek užsienyje gyvenantiems rinkti Prezidentą, savo atstovus Seime, Europos Parlamente patogesniu būdu, įtraukiant kuo daugiau piliečių į šį procesą.

Seimo darbo grupės rinkimų sistemos analizei atlikti reikalingų įstatymų projektams parengti vadovas **Andrius Vyšniauskas** teigia, kad būtinas Rinkimų kodeksas, kurio šiuo metu nėra ir kurio buvimas panaikintų rinkimų įstatymų prieštaravimus Konstitucijai. A. Vyšniausko vadovaujama darbo grupė š.m. rugsėjo

10 d. ruošiasi pateikti Seimo valdybai Rinkimų kodekso projektą, kurio pagrindai jau yra, nes ir ankstesnėse kadencijose šis kodeksas buvo rengtas, o dabartinė darbo grupė jį atnaujins pagal tai, kas bus išdiskutuota. A. Vyšniauskas užtikrina, kad šiame kodekse bus įdėtas internetinio balsavimo reglamentavimas. Darbo grupės vadovo manymu, Rinkimų kodeksas bus priimtas geriausiu atveju š.m. Seimo rudens sesijoje, o tik tada bus galimi techniniai sprendimai. Be to, jis pabrėžė, po mėnesio pradės dirbti naujos sudėties Vyriausioji rinkimų komisija, kuriai teks pirmasis uždavinys kartu su kitomis institucijomis parengti internetinio balsavimo techninį sprendimą. Suprantant, kad internetinio balsavimo platformos vien sukūrimas ir minimalus testavimas užtruktų ne mažiau nei 9 mėnesius, A. Vyšniauskas nemato net teorinės galimybės turėti internetinį balsavimą 2023 metų vasario ir kovo mėnesių sandūroje vykšančiuose savivaldos rinkimuose ir rekomenduoja susitelkti ir visą dėmesį orientuoti į 2024 metų LR Prezidento, LR Seimo, Europos Parlamento rinkimus ir galimą referendumą dėl pilietybės ir būtent tuomet išbandyti internetinio balsavimo įrankius pasaulio lietuvių diasporos dalyje. Nors A. Vyšniauskas tiki gerais rezultatais, tačiau mato tris iššūkius. Vienas jų – tai kibernetinis saugumas. Vadovas pabrėžė, kad nuo pirmos dienos internetinio balsavimo sistema turi būti maksimalaus saugumo ir didžiausio pasitikėjimo sistema, kartu sakydamas, kad susitelkus tai įmanoma padaryti. Antroji problema A. Vyšniausko manymu, tai asmenų, kurie dalyvauja rinkimuose, identifikavimas, nes ne visi užsienyje gyvenantys

lietuviai turi prieigą prie Lietuvoje veikiančių sistemų. Pavyzdžiui, elektroninė bankininkystė yra populiariausias būdas prisijungti prie visų platformų, o jei žmogus pakankamai ilgai gyvena užsienyje, ją gauti Lietuvoje yra gana sunku. Tas pats ir su mobiliuoju parašu. Todėl A. Vyšniauskas pabrėžė, kad prisijungimas ir asmens identifikavimas reikalauja atskiro sprendimo, kad visi turėtų vienodas galimybes ir sąlygas prisijungti prie internetinio balsavimo platformos. Ir trečioji problema, kurią išvelgia A. Vyšniauskas, tai balsų pirkimo galimybė, todėl, primindamas, kad tai pasikartojanti praktika, siūlo sugalvoti tokią sistemą, kuri užkirstų kelią šiai galimybei. Baigdamas A. Vyšniauskas akcentavo neabejojantis, kad teisinė bazė bus sutvarkyta, internetinis balsavimas bus įteisintas, kartu pabrėždamas, kad turi būti iškelti saugumo kriterijai, nes pasitikėjimas tokia sistema yra esminis dalykas.

Patiriami apie Estijoje nuo 2005 metų veikiančią elektroninį balsavimą rinkimuose pasidalino šio posėdžio svečias, buvęs informatikos mokytojas ir programuotojas, dabar Estijos Respublikos Parlamento narys, šio parlamento Finansų komiteto pirmininkas, Elektroninio balsavimo skaidrumo ir patikimumo pagalbos grupės narys, Estijos – Lietuvos parlamentinės grupės pirmininkas **Erki Savisaar**. Kalbėdamas apie elektroninį balsavimą Estijoje pabrėžė, kad pagrindas yra tapatybės numeris, kurį kiekvienas asmuo Estijoje gavo 1989 metais. Elektroninė tapatybė buvo įgyvendinta 2002 metais, o 2005 metais vietos savivaldos rinkimuose pirmą kartą išmėgintos elektroninio balsavimo galimybės. E. Savisaar teigė, kad tuomet elektroniniu balsavimu pasinaudojo 1,9 % visų balsuotojų, bet skaičius sparčiai augo ir dabar šia sistema naudojasi pusė visų rinkėjų. 2/3 estų teigia, kad elektroninis balsavimas ir pasitikėjimas juo yra labai svarbus. Šiuo metu elektroniniu balsavimu Estijoje naudojasi ir jauni, ir pagyvenę, ir eiliniai, ir išsilavinę, ir E. Savisaar pabrėžė, kad turėjo praeiti trys rinkiminiai ciklai, kad šios sistemos vartotojai taptų įvairūs. E. Savisar kalbėdamas apie sistemos saugumą patarė, kad reikia eiti vienu žingsniu greičiau negu puolėjas,

(Nukelta į 5 psl.)

(Atkelta iš 4 psl.)

**DĖL INTERNETINIO
BALSAVIMO IR
KONSULINIŲ
PASLAUGŲ GERINIMO**

pabrėždamas, kad saugumas tai nėra būseną, tai yra procesas. Kiekvieniems rinkimams Estijoje yra parengiama nauja elektroninio balsavimo versija, naujos elektroninės tapatybės atpažinimo priemonės, naujos elektroninės paslaugos. Sudėtingiausia, E. Savisaar nuomone, anonimiškumas ir saugumas ir tam turi būti naudojami įslaptinimo kodai.

Vyriausios rinkimų komisijos pirmininkė **Laura Matjošaitytė**, apžvelgusi komisijos veiksmus, bandant įgyvendinti 2020 m. birželio 30 d. priimtas Seimo rinkimų įstatymo pataisas, teigė, kad siekiant tinkamai įgyvendinti elektroninį balsavimą ir didinti visuomenės pasitikėjimą įstatyme turi būti patvirtintos priemonės, užtikrinančios balsavimo sistemos atskaitomybę ir patikimumą, kad jame turi būti reglamentuota atsakomybė už funkcionalumą, numatytas pakankamas laikas galimybių studijai, viešųjų pirkimų procedūroms, testavimui, sertifikavimui ir patikrai. Be to, pakankamai laiko prieš rinkimus būtina skirti rinkėjų švietimui.

Posėdyje kalbėjusio Vyriausios rinkimų komisijos atstovo, Seimo kanceliarijos informacijos ir komunikacijos departamento tyrimo skyriaus patarėjo **Mindaugo Skačkausko** nuomone, būtų idealu, kad balsavimo internetu platforma leistų rinkėjams identifikuotis be asmens tapatybės kortelės, elektroninio parašo ar mobiliojo parašo.

Pasaulio lietuvių bendruomenės pirmininkė **Dalia Henkė** pabrėžė, kad internetinio balsavimo sistemos įdiegimas yra be galo svarbus ir pasiūlė testuoti šią sistemą pasaulio lietuvių apygardoje. Taip pat prašo įtraukti į naujai formuojamos Vyriausios rinkimų komisijos sudėtį atstovą ar keletą atstovų iš Pasaulio lietuvių bendruomenės. D. Henkė akcentavo, kad reikalinga kampanija supažindinant pasaulio lietuvių bendruomenę apie galimybę balsuoti internetu, užtikrinant žmones, kad tai saugi sistema.

Antroje posėdžio dalyje, pirmininkaujant šios komisijos pirmininkui Jonui Bružui, buvo svarstomas klausimas dėl konsulinių paslaugų ir dokumentų svarbos.

Seimo narė D. Asanavičiūtė, dėkodama Užsienio reikalų ministerijai ir Vidaus reikalų ministeri-

jai, pasidžiaugė, kad Seime pavyko visiems susėsti prie bendro stalo ir spręsti užsienio lietuvių, negalinčių pandemijos atveju atnaujinti savo asmens dokumentų, klausimą. Visai neseniai Seime buvo patvirtintas asmens tapatybės kortelės ir paso išdavimo įstatymo pakeitimas, š.m. balandžio 16 d. abiejų ministrų pasirašyta tvarka leidžia, pandemijos atveju, užsakyti asmens dokumentus ir juos gauti. D. Asanavičiūtė pabrėžė, kad konsulinių paslaugų klausimas yra vienas aktualesių šiuo metu.

Komisijos narys **Rytis Virbalis** pradėdamas savo kalbą dėl konsulinių paslaugų pabrėžė, kad šio posėdžio tikslas yra gauti informaciją iš Užsienio reikalų ministerijos apie konsulinių paslaugų teikimą ir paskatinti konsulinių paslaugų skaitmenizavimą. Komisijos narys akcentavo, kadangi beveik visi pasaulio lietuviai daugiau ar mažiau naudojami konsulinėmis paslaugomis, todėl labai svarbu žinoti, kaip teikiamos konsulinės paslaugos, kas daroma ir planuojama daryti ir kaip organizuojamas konsulinių paslaugų teikimas. Be to, kadangi daug lietuvių užsienyje gyvena toli nuo ambasadų ar konsulatų, o konsulinių misijų būna nedaug, R. Virbalis domėjosi, kokiais kriterijais vadovaujantis planuojamos konsulinės misijos, ar yra vienoda tvarka, ar yra pakankamas pareigūnų skaičius ir numatytos pakankamos lėšos jiems vykti į vietas, nes kol konsulinės paslaugos nėra skaitmenizuotos pakankamu mastu, konsulinės misijos yra labai svarbi paslaugų teikimo dalis. Komisijos narys taip pat pastebėjo, kad nors daugumoje atvejų jaučiamas konsulinių įstaigų darbuotojų geranoriškumas, yra daug gražių pavyzdžių, tačiau tenka susidurti su atvejais, kai neatsakoma į paklausimus, prašymus arba atsakoma labai formaliai, nors tokių atvejų yra nedaug. R. Virbalis pasidomėjo ir apie planuojamų naujų ambasadų ir konsulatų steigimą.

Užsienio reikalų ministerijos kanclerė **Inga Černiuk** teigė, kad Konsulinis departamentas atliko labai išsamią analizę, horizontaliai įvertindamas visas Lietuvos

Respublikos ambasadų, darbo krūvius ir, kalbant apie konsulines paslaugas, buvo pastebėtas netolygus vaizdas, todėl planuojama daug dirbti, kad būtų subalansuota pati sistema, subalansuoti resursai ir nukreipti į tuos taškus, kur didžiausias poreikis. Apklausoje buvo įvertintos ir konsulinės paslaugos, kurių yra iš viso 20 ir visų valstybės administracinių paslaugų kontekste tai yra mažiau nei 2 % visų administracinių paslaugų. I. Černiuk mano, kad visos valstybės paslaugos galėtų būti teikiamos iš centro lygiai kaip Lietuvos piliečiams, gyvenantiems Lietuvoje, taip pat Lietuvos piliečiams, gyvenantiems užsienyje, jei užsienyje gyvenantys piliečiai galėtų save identifikuoti. Kanclerė įsitikinusi, kad didžiausia problema yra su užsienyje esančiųjų identifikacija. Kita problema, kurią įžvelgia kanclerė, tai žmonių nenoras naudotis skaitmenizuotomis paslaugomis. I. Černiuk akcentavo, jog analizė parodė, nors gyvenamosios vietos deklaravimo paslauga yra skaitmenizuota 100 %, tačiau konsuliniuose padaliniuose gauta 10 „rūkstančių“ gyvų užklausimų suteikti šią paslaugą. Kanclerė teigė, kad konsulinių paslaugų skaitmenizavimo procesas turi būti vykdomas lygiagrečiai su kitomis institucijomis – su Vidaus reikalų ministerijos ir Teisingumo ministerijos struktūromis.

Užsienio reikalų ministerijos Konsulinio departamento direktorius **Audrius Bendinskas** savo pranešimą pradėjo pabrėždamas, kad konsulinės paslaugos didžiąja dalimi yra valstybės teikiamų paslaugų atspindys. Tai yra, ką pilie-

tis gali gauti Lietuvoje – tam tikrą dalį tų paslaugų gauna ambasadoje. Kalbant apie konsulinių paslaugų skaitmenizaciją, A. Bendinskas akcentavo, kad neužtektų skaitmenizuoti tik konsulines paslaugas, kurios sudaro tik 1,2 % visų valstybės teikiamų administracinių paslaugų. Konsulinių paslaugų skaitmenizavimas turi būti lygiagretus valstybės teikiamų paslaugų skaitmenizavimui. Konsulinio departamento direktorius pabrėžė, kad būtinas naujas savęs identifikavimo elektroninėje erdvėje įrankis, nes mūsų tautiečiai užsienyje šiaandien egzistuojančiais įrankiais nesinaudoja todėl, kad Lietuvos bankininkystė turi vienetai, lietuviško mobilaus operatoriaus telefonus turi vienetai, registrų centro elektronines korteles taip pat turi vienetai, asmens tapatybės kortelės su 3 metus galiojančiais sertifikatais turi tik dalis ir tai tik Europoje. A. Bendinsko nuomone, valstybė turi sukurti vieną įrankį, kuris būtų naudojamas ir rinkimams, ir paslaugų gavimui. Konsulinio departamento direktorius priminė, kad eilė valstybės teikiamų paslaugų šiandien jau yra suskaitmeninta, tačiau nesinaudojama, nes komunikacijos iš valstybės apie tai nebuvo, žmonės neinformuoti. Kalbėdamas apie LR diplomatinį atstovybių ir konsulinių įstaigų teikiamas paslaugas ir jų optimizavimą, A. Bendinskas akcentavo, kad Užsienio reikalų ministerija, diplomatinės atstovybės ir konsulinės įstai-

gos teikia 20 administracinių paslaugų, kurios įtrauktos į bendrą valstybės teikiamų paslaugų sąrašą. Taip pat, kad atsirado bendradarbiavimas su išorės paslaugų teikėjais dėl pasų - šalia ambasadų darbo praeitais metais atidaryti Pasų centrai Londone ir Edinburge, š.m. gegužės 10 d. bus atidarytas Pasų centras Mančesteryje. Be to, pandemijos laikotarpiu siekiant aptarnauti piliečius kokybiškai, pradėta bendradarbiauti su išorės paslaugų teikėju – Skambučių centrais. Ambasados Jungtinėje Karalystėje, Airijoje, Vokietijoje ir pati Užsienio reikalų ministerija yra nusipirkę paslaugą, kai skambinant į ambasadą Airijoje atsiliepia Skambučių centras, kuris turi neribotas galimybes atsakyti, turi daug operatorių, kurie išmokyti, ir tas techninis darbas, atsakant į paprastus klausimus, nuėmė krūvį nuo ambasadų darbuotojų ir perkėlė į Lietuvą. Konsulinio departamento direktorius A. Bendinskas taip pat pabrėžė, kad 2021 metais planuojamos 48 konsulinės misijos.

Posėdžio pabaigoje buvo priimta LR Seimo ir Pasaulio lietuvių bendruomenės komisijos rezoliucija „Dėl balsavimo internetu rinkimuose įgyvendinimo“ ir LR Seimo ir Pasaulio lietuvių bendruomenės komisijos rezoliucija „Dėl konsulinių paslaugų teikimo“.

LR Seimo ir Pasaulio lietuvių bendruomenės komisijos Pietų Amerikos kraštų lietuvių bendruomenės atstovas Juan Ignacio Fourment Kalvelis

LR Seimo Konstitucijos salėje ir nuotoliniu būdu posėdžiavo LR Seimo ir Pasaulio lietuvių bendruomenės komisija, kurios dalyviai turėjo nemažai klausimų. *Rengėjų nuotr.*

LIETUVIŲ RADIO PROGRAMA girdima antradieniais
9:00-10:00 val. vak. iš WPAT stoties 930 AM banga.
Interneto svetainė: WWW.WPAT930AM.COM
Dėl pranešimų ir skelbimų kreiptis į dr. Giedrę Kumpiką,
82-32 Bell Blvd., Hollis Hills, NY 11427. Tel. (718) 776-1687.
Fax: (718) 479-8923. E-mail: amberwings@mac.com

NEPATOGI TIESA

NUTYLĖTA HOLOKAUSTO ISTORIJA – RAUDONOJO MELO IDEOLOGŲ IR SOVIETŲ PARTIZANŲ NIEKŠYBĖS FONE

Violeta Rutkauskienė
II dalis

Raudonieji partizanai, Prano Baleniūno skundikai - Nehemia ir Maša Endlinai Izraelyje. Nuotrauka iš N Endlino prisiminimų knygos.

Apie muziejuje P. Baleniūno priglauptus žydus nežinojo tik dar du muziejaus sargai ir gal dar 3 labai patikimi tarnautojai. Pats P. Baleniūnas apie žydų priglaidimą buvo prasitaręs ir profesoriui J. Puzinui. Štai tokį pasakojimą apie muziejuje gelbėtus žmones pateikia tų įvykių liudytojas A. Mažiulis. Beje, įdomu žinoti, o koks to archyvo likimas? Ar jis išliko iki mūsų dienų?

Kad tai nėra išgalvoti įvykiai parodo ką tik paminėto kanauninko dr. Juozapo Stakausko istorija. Vokiečių okupacijos metais dirbęs Vilniaus valstybinio archyvo direktoriumi, padedamas Vlado Žemaičio bei vienuolės Marijos Mikulskos, pats išgelbėjo 12 žydų iš Vilniaus geto.

Knygų archyve ištisus metus jie slėpė mirtinam pavojuje buvusius žmones. Tarp slepiamųjų buvo Libo, Jaffo ir Jašiunskių šeimos, J. Žirnauskas, Mira Lisauskienė, E. Kantoravičienė ir kiti. Čia išgelbėtas buvo ir Samuelis Bakas, vėliau tapęs žymiu dailininku. Juozapas Stakauskas 1995 m. LR Prezidento dekretu apdovanotas Žūstančiųjų gelbėjimo kryžiumi. Dirbdamas archyve kunigas ir istorikas J. Stakauskas pasitarnavo ir istorijos mokslui, ir mūsų praeities išsaugojimui: gelbėjo vertingiausias archyve buvusias bylas nuo sunaikinimo ar išvežimo į Vokietiją. Tad visoje Lietuvoje, kaip matome, buvo daugybė žmonių, pasiruošusių padėti pasmerktiesiems.

Muziejininką įskundė patys išgelbėtieji

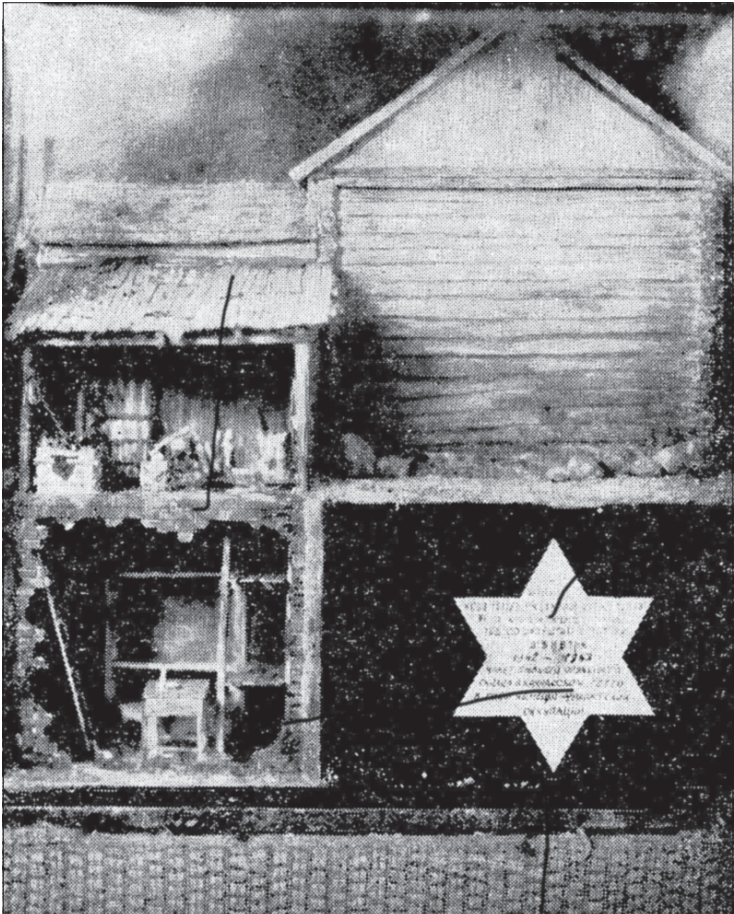
Daug plačiau apie Vytauto Didžiojo Kultūros ir Karo muziejuje slėptus Kauno

geto kankinius ir pagrindinį šio gelbėjimo organizatorių Praną Baleniūną aprašė žurnalistas Alvydas Dargis dar 1997 metais. Žurnalistą sudomino neįprasta istorija, kurią jis išgirdo iš etnografo, meno istoriko, 1949-1950 m. buvusio Vytauto Didžiojo Kultūros, pokaryje pervadinto į M.K. Čiurlionio dailės muziejų, direktoriaus Klemenso Čerbulėno. Šis, jam besidomint vieno paveikslo dingimo istorija, pasiūlė parašyti kažką labiau svarbaus ir netikėto. Štai tada K. Čerbulėnas ir papasakojo apie muziejuje gelbėtus žydus ir P. Baleniūną, kurio lemtis buvo ypač žiauri. K. Čerbulėnui nedavė ramybės mintis, kad mūsų baimė gali nepelnytai nugramzdinti užmarštin gerą žmogų, puikų specialistą ir didelį muziejaus ir Lietuvos patriotą, 1941-ųjų metų sukilėlį, kuris kaip sugebėdamas karo metais gelbėjo muziejaus turtus, žudomus bendrapiliečius ir pačius muziejininkus nuo bado šmėklos. Anot K. Čerbulėno, tai kažkokia slogi, tamsi istorija, apie kurią vengiama užsiminti. P. Baleniūno bendradarbiai saugumo sumetimais sunaikino net jo mokslinių darbų ataskaitų titulinį lapus, ant kurių buvo užrašyta muziejaus konservatoriaus pavardė, o jo artimieji, pakeitę pavardes, ilgai slapstėsi, bijodami sovietinių saugumiečių persekiojimų. Paties muziejininko P. Baleniūno likimas ypatingai skaudus, nes pirmąją Kauno išvadavimo iš nacių okupacijos dieną jį suėmė sovietų „Smerč“, nuteisė 15 m. ir išvežė į šiaurę, kur jisai ir mirė. Įskundė jį tie, kuriuos P. Baleniūnas, rizikuodamas savo ir

šeimos gyvybėmis slėpė prie savo namo įrengtame rūsyje. Susidorota ir su jo talkininkais. Mes muziejuje dirbusieji tą istoriją girdėjome puse lūpų, žinojome, kad vyko muziejinių vertybių gelbėjimas, bet apie gelbėtus karo metu žydus jau niekas neprisiminė ir nekalbėjo, matyt, nesaugu dar buvo.

Žurnalistų tyrimas užtruko 17 metų

Žurnalistui A. Dargiui tikrąją Kauno geto kankinių gelbėjimo istoriją ir paties Baleniūno likimo tragizmą atskleisti užtruko net 17 metų. Per tą ilgą laiką jis ieškojo faktų, dokumentų, gyvų liudytojų, rinko medžiagą po trupinėlių, nesustojo net po 1991 m. Maskvos pučo, gavęs perspėjimą nuo ryškiu slavišku akcentu kalbančio žmogaus, patarusio nesidomėti nei Baleniūno likimu, nei jo byla. Anot perspėjimą / grasinimą išsakydavo žmogaus, tai esanti užminuota istorija, į kurią pavojinga gilintis. Visą pilną žurnalistų tyrimą galite paskaityti susiradę straipsnį „Žmogų su dviračiu išdavė tie, kuriuos jis išgelbėjo nuo mirties“.¹ Čia pasinaudosime šiuo žurnalistų tyrimu ir kai ką papildysime. Keista tik tiek, kad per 30 Nepriklausomybės metų neatsirado nei vieno doro istoriko, kuris kiek atidžiau pažvelgtų į šią istoriją ir ją pristatytų pasaulio visuomenei. Laimei, atsirado vienas doras, sąžinin-

Nuotrauka iš N. Endlino prisiminimų knygos, kuri vaizduoja namą su rūsiu, kuriame buvo slepiami geto žydai. Tai, ką matome, visiškai atitinka P. Baleniūno įrengtą slėptuvę.

gas žurnalistas, kuris nepaisant grasinimų neleido šiai istorijai likti užmirštai, taip pat vienas atkaklus ieškotojas – archeologas, suradęs giliai slėptą P. Baleniūno bylą, užkištą toliau nuo tyrėjų akių. Ji gan žymiai papildė ir A. Dargio žurnalistinį tyrimą.

Ir taip pamažėle metų metais stumiantis į priekį žurnalistui pavyko surasti ir pakalbinti daug su Baleniūnu dirbusių ir bendravusių žmonių, rasta ir gyvų liudininkų, ir istoriją paliudijančių dokumentų, faktų. Tiesa, ne visi norėjo kalbėti ir atskleisti žinotą tiesą, nes dar bijojo sovietų ir KGB. Tačiau savo liudijimais apie P. Baleniūną, kaip pagrindinį Kauno geto kankinių, gelbėtoją pasidalino daugelis. Tarp jų jau minėti muziejaus direktoriai: K. Čerbulėnas, P. Galaunė ir visa eilė su juo dirbusių bendradarbių, skulptorių, menininkų, žinomų Kauno inteligentų. Žurnalistui muziejaus senienų konservatorių prisiminė Dominykas Urbas, archeologė Rimutė Rymantienė, skulptorius Robertas Antinis, dailininkė Veronika Šleivyte, darbuotojas J. Devynduonis, pagaliau, per didžiausius vargus surastas paties Baleniūno sūnus. Visi kaip vienas P. Baleniūną atsiminė kaip puikų, drąsų ir labai geros širdies žmogų, per ką dažnai ir nukentėdavusį. Visi, su retom išimtim, pasakojo apie gelbėtus ir muziejuje slėptus Kauno geto žydus, o taip pat istorijas, kaip pasilikęs vienas muziejaus patalpose, pasiėmęs seną šautuvą iš muziejaus ekspozicijos karo metu saugojo muziejų nuo plėšikų. Su tuo senoviniu šautuvu ir išbėgęs į 1941 m. sukilimą, atstatyti nepriklausomos Lietuvos. Daug kas jį tuo metu matė bėgiojantį

su tuo neveikiančiu muziejaus šautuvu, bet to ir užteko, kaip įrodymo paliudijant, kad 1941 metais šaudė į nugaras sovietų kariams. Jei ne P. Baleniūnas, daugelis būtų mirę badu, sakė muziejaus bendradarbiai, nes važiuodamas į Pakaunės miškus muziejaus kūrenimui malkų, parveždavo slapta ir maisto, kurį išdalindavo tarp bendradarbių. Su šiuo žmogum nutikdavo įvairiausių istorijų, jo buvo pilna Kaune ir aplinkui muziejų.

Kauno vėliavininkas

Vienu metu 1940-1941 m. P. Baleniūnas buvo tapęs tikruoju Kauno vėliavininku. 1940-ųjų liepą, tuoj po Liaudies Seimo rinkimų, naujosios valdžios jam buvo liepta nuleisti Trispalvę ir iškabinti sovietų raudoną. Raudonąją įkėlė skambant „Internacionalui“. Tačiau jau 1941 m. birželyje, 22-osios pavakarėje, kai po miestą dar slankiojo besitraukiantys sovietų karių likučiai, P. Baleniūnas nuskubėjo nuleisti nekenčiamos okupantų raudonosios ir vėl iškėlė išsaugotą Trispalvę. Kai naciai Karo muziejuje nuplėšė Trispalvę, o muziejuje dirbęs generolas St. Raštikis iš nacių valdžios išsiprašė leisti iškelti nors istorinę Vytautinę su Vyčiu – šią garbingą misiją vėl teko atlikti muziejaus konservatoriui P. Baleniūnui. Šį kartą Vytautinę iškabėjo iki vėl sugrįžo rusai.

1943 m. pavasarį vokiečiai Lietuvoje karo pramonei pradėjo rinkti spalvotus metalus. Tai akcijai vadovauti buvo paskirtas mjr. Schuh. Nustaikyta į daugelį karo muziejaus eksponatų, skulptūrų, istorinių paminklų, varpų. Muziejaus vadovybė, kiek įmanoma priešinosi, derėjosi. Grėsmė kilo Laisvės statulai ir Laisvės varpui. Tačiau, dėl šių išsiderėjus, vokiečiai vis tiek iš Karo muziejaus paėmė šiuos eksponatus: Petro Rimšos – Vargo mokyklą, Napoleono patranką (originalas, Prancūzų kariuomenės dovana Lietuvos kariuomenei), poeto Dagilio biustą, Riterio skulptūrą iš karo muziejaus bokšto, Lietuvos karo aviacijos prizus, didelę žalvarinę lentą iš karo aviacijos skyriaus ir kt. smulkesnius dalykėlius.²

(Bus daugiau)

1. Žmogų su dviračiu išdavė tie, kuriuos jis išgelbėjo nuo mirties. Lietuvos rytas. 1991 m. sausio 14-31 d.
2. St. Raštikis. Vytauto Didžiojo karo muziejus rusų ir vokiečių okupacijų metais. Lietuvių archyvas (51). Dirva. Nr.33, 1951.08.16.

JAV LB 70-MEČIO JUBILIEJAUS VĖLIAVA OHAJAUS VALSTIJOJE

JAV LB 70-mečio jubiliejaus vėliava Šv. Kazimiero lituanistinėje mokykloje. Iš kairės: Nomeda Vucianis, JAV LB Klivlando skyriaus vicepirmininkė, mokytoja Elvyra Saldukienė, Asta Slechticovas, mokyklos vedėja ir mokytoja Aurelija Zulkute su mokiniais.

S. Vaicekauskienės nuotr.

JAV lietuvių bendruomenė švenčia savo 70-mečio jubiliejų. Į savo šventę ji pakvietė ir Klivlandą. Jubiliejinę projekto vėliava aplankė ir mus, atkeliavusi iš Detroito. Kelionė prasidėjo iš Klivlando LB valdybos pirmininko Algio Gudėno namų. Saulėtą rytą, dvelkiant pavasariniam vėjeliui, kartu su valdybos nare Sondra Vaičikauskiene atvykome į „Visų Sielų kapines“, kur ilsisi Lietuvos valstybės prezidentas Antanas Smetona.

Po dienos darbų nuvykome į Rokfelerio parką, kuris gali pasididžiuoti daugelio tautybių kultūriniais darželiais. Jau daugiau nei 80 metų čia gyvuoja Lietuvių kultūriniai darželiai. Nors užklupo stiprokas lietus, prie Jono Basanavičiaus paminklo ir Gedimino stulpų mus pasitiko Virginija Motiejūnienė ir Darius Tuskenis su mažąja dukryte Ineta.

Gražų saulėtą rytą toliau keliavome į Lietuvos Respublikos konsulatą, kur per daugelį metų apsilkė daug garbingų svečių iš Lietuvos ir įvairių kitų kraštų. Konsulatas įsikūręs nuostabioje vietoje, prie Erio ežero. Mus pasitiko Lietuvos Respublikos garbės konsulė Ingrida Bublienė.

Popietę praleidome Šv. Kazimiero lituanistinėje

Klivlando lietuviai po šv. Mišių su JAV LB 70-mečio jubiliejine vėliava prie Laisvės paminklo šv. Kazimiero parapijos kieme.

N. Vucianis nuotr.

mokykloje. Džiaugsmingai mus sutiko mokyklos vadovė Asta Šlechticovas kartu su mokyklos mokytojais ir mažaisiais mokiniais.

Sekmadienio rytą atvykome į Šv. Kazimiero parapiją, kur kun. J. Bacevice buvo aukojamos šv. Mišios. Po šv. Mišių parapijiečiai sutiko Jubiliejinę vėliavą prie paminklo žuvusiems už Lietuvos laisvę.

Mūsų kelionė tęsėsi toliau, keliavome į Lietuvių namus. Restorane „Gintaras“ mus sutiko Lietuvių namų vad. Rūta Degutienė ir „Šiaurinio kranto“ radijo laidų vedėjai Augis Dicevičius ir Marius Juodišius. Klivlando lietuviai pasidžiaugė vėliavos kelione, todėl atvyko nemažai bendruomenės narių, tarp jų – Ir Bendruomenės įkūrėjo Stasio Barzduko duktė Aušra Barzdukaitė-Babickienė.

Po ilgos kelionės Klivlande nusprendėme, kad vėliava galėtų aplankyti dar vieną Ohajaus lietuvių bendruomenę Kolambuse. Kitos dienos ankstų rytą iškeliavome į Kolambusą. Čia mus sutiko LB pirmininkė Jūratė Phillips. Kartu su Jūrate aplankėme Ohajaus valstybinį universitetą neseniai įsikūrusio Baltų klubo narius. Tai studentai lietuviai: Nedas Semaška, Tauras Vucianis, Mantas Stungys ir Kristoforas Čiurlionis. Studentai su pasididžiumu išskleidė Jubiliejinę vėliavą Ohajaus valstybinio universiteto stadione.

JAV LB Ohajaus apygardos pirmininkė Nomeda Vucianienė

Nomeda Vucianis, JAV LB Klivlando skyriaus vicepirmininkė, prie prez. Antano Smetonos kapo.

S. Vaicekauskienės nuotr.

Kultūriniuose darželiuose – JAV LB Klivlando valdybos nariai: Virginija Motiejūnienė, Sondra Vaicekauskienė, Darius Tuskenis.

N. Vucianis nuotr.

Jūratė Phillips - JAV LB Kolambuso, Ohajaus valstijos pirmininkė,

N. Vucianis nuotr.

Ohajaus valstybinio universiteto studentai iš Kolambuso. Iš kairės: Tauras Vucianis, Edas Semaška, Mantas Stungys.

N. Vucianis nuotr.

„UOŠVĖS” GIMIMAS IR STAIGI MIRTIS, ARBA DIDŽIAUSIAS IŠEIVIJOS TEATRO SKANDALAS

Vytautas Matulionis

Š.m. balandžio 20 d. „Dirvos” redakciją pasiekė laiškas, rašytas mūsų laikraščio ilgamečio skaitytojo ir prenumeratoriaus Vytauto Matulionio. Jame jis rašo:

„2021.04.13 „Dirvos” aštuntame puslapyje išspausdintas Algirdo Butkevičiaus straipsnis „Balio Sruogos rankraščius išsaugojo „Bambizas” nuo Biržų”, apie Joną Šerną, kuris išsaugojo Balio Sruogos Štuthofo koncentracijos stovykloje parašytų kūrinių rankraščius ir išgelbėjo patį tų kūrinių autorių iš pragariškos aplinkos, man buvo didelė ir džiugi staigmena. Ypač sakiny, kad „1946 m. lapkričio mėnesį, būdamas Vokietijoje kunigas ir rašytojas S. Yla gavo tris Štuthofo parašytas Balio Sruogos komedijas ir du straipsnius”. Teiginys, kad tarp straipsnių buvo trys komedijos” atgaivino prieš šešiasdešimt metų įvykusį išeivijos teatro skandalą, kurio priežastimi buvau aš, geriau sakant mano pastatyta ir režisuota Balio Sruogos trijų veiksmų komedija „Uošvė”... Jos repeti-cijos prasidėjo 1961 metais, o premjera įvyko 1962 m. sausio mėn. 20 d., Clevelando lietuvių salėje, nepaisant didžiulių, neatlyžtančių pastangų ją sustabdyti. Tų dienų „kritikai” pa-statymą ir režisūrą „sulygino su žeme”. Šiuo reikalu, 2016 m. aš parašiau su visų „kritikų” pasisakymais. Siunčiu jį Jums, tikėdamasis, kad jam atsiras vietos „Dirvos” puslapiuose kaip istoriniam išeivijos teatro dokumentui. Pridedu ir „Uošvės” programos kopiją.

Džiaugiamės gavę iš V. Matulionio straipsnį ir norime juo pasidalinti su skaitytojais.

Šio rašinio akstinu buvo du „Drauge” išspausdinti straipsniai: „Tyrinėtas LTSC esantis Sruogų fondas” (2016.02.20), ir Dovilės Stukienės pokalbis su Balio Sruogos anūke Aušrine Byla, „Buvau kaip reikiant pasiutusi...”(2016.02.06), su įdomiomis, retomis nuotraukomis. Tai pats atviriausias pokalbis, kurį esu skaitęs išeivijos lietuvių spaudoje. Kalbėtoja apie savo nuotykingą gyvenimą pasakoja nesivaržydama, neat-siprašinėdama, nežvelgdama į praeitį (kaip įprasta lietuvių biografinėje literatūroje) per ro-žinius akinius. Apie savo „nuo-

dėmes” ir gražius pasiekimus ji kalba nuoširdžiai ir sveikintinai žemiškai. Šis pokalbis įstrigo man atmintyje dar ir todėl, kad tolimoje praeityje, prieš 60 metų, mano pavardė vienu metu buvo dažnai minima kartu su Balio Sruogos, tačiau... ne gerąja prasme. Todėl netikėtai pasitaikiusia proga norėjau tą įvykį priminti tiems, kurie jį pergyveno ir yra dar gyvi, ir tiems, kurie tada dar nebuvo gimę. Įvykį, sukrėtusį išeivijos teatrą. O buvo taip.

1958 metais baigiau dramos studijas Clevelando Western Reserve universitete ir prieš

Režisierius Vytautas Matulionis.

Archyvo nuotr.

pat gaunant diplomą, buvau apdovanotas „dramos raktu” (drama key). Tai mane ir ma-loniai nustebino, ir pradąsino. Nuo 1951 metų priklausiau Vlado Brazilio vadovaujamai dramos studijai Clevelande ir studijų baigimo proga buvau pakviestas režisuoti (studi-jos rėmuose) savo nuožiūra pasirinktą veiklą. Sutikau ir po ilgesnio ieškojimo apsisto-jau prie Balio Sruogos trijų veiksmų, dar niekur nestatytos komedijos „Uošvė”, parašytos Štuthofo koncentracijos sto-vykloje, nes joje B. Sruoga atsiskleidžia jam neįprastomis naujovėmis. Tai turėjo būti lie-tuvių teatro premjera, istorinis įvykis. Premjera, sutraukusi apie 400 žiūrovų, įvyko Cle-velando lietuvių salėje 1962 m. sausio mėn. 20 d., bet „Uošvės” kelias į sceną toli gražu nebuvo rožėmis klotas...

„Uošvės” aktorių grupę sudarė Vlado Brazilio dra-mos studijos nariai – mėgėjai. Pasirinkta grupė buvau paten-kintas: visi dirbo nuoširdžiai, stengdamiesi įsigilinti į jiems patikėtus vaidmenis. Repeti-cijų pradžia buvo rami, tačiau, vos pradėjus spaudoje skelbti apie artėjantį spektaklį, pra-sidėjo keisti dalykai. Kai kurie Clevelando lietuvių telkinio asmenys, susitikę mane, pa-kartotinai bandė įtikinti, kad šio veikalo, kurio veiksmas vyksta 1934 metais Lietuvos mieste, nestatyčiau, kad jis lie-tuvių scenai netinkamas, kad jis neatspindi „tikro” lietuviško charakterio ir t.t. Spaudimas vis didėjo. Net ir patys aktoriai jo neišvengė, tačiau jie ir toliau stropiai dirbo, ir aš jais visiškai pasitikėjau. Susidarė įspūdis, kad pastatymui sugniuždyti buvo sukurtas kažkoks slapu-kiškas „požeminis” tinklas, gerai organizuotas suokalbis, režisuojamas ir diriguojamas stiprios, toli siekiančios rankos, kuriai tinklo nariai nuolankiai pakluso. Kelis kartus man te-lefonu skambino ir pati Vanda

Balys Sruoga. „Uošvė” spektaklio scena. Režisierius Vytautas Matulionis.

Archyvo nuotr.

1962 M. VASARIO 17 D., CHICAGOJE, JAUNIMO CENTRE

VLADO BRAZIULIO

Vadovaujamosios Dramos Studijos

SPEKTAKLIS

U O Š V Ė

Balio Sruogos 3-jų veiksmų komedija

VEIKIA:

Mikasė Dvikartytė I. Stasaitė

Paulė Dvikartienė O. Kalvaitienė

Jeronimas Buza A. Vasiliauskas

Jurgis Kermošius A. Pautienis

Juozapata Kemšaitė A. Kazėnienė

Adomas Puspurė J. Kalvaitis

Kunigas Vaitiekus Šiaudelis R. Grincius

1934 metai, Lietuva.

I veiksmas: Paulės Dvikartienės sodelis.

II veiksmas: Jeronimo Buzos kambarys ir gretima gatvė.

III veiksmas: Policijos nuovados daboklė.

Pastatymas, režisūra ir dekoracijos VYTAUTO MATULIONIO

Režisoriaus asistentas V. Čečys

Lietuvių kalbos priežiūra Vl. Brazilio

Šviesos ir garsiniai efektai J. Kalvaičio

Scenos tvarkytojai: A. Pautienis, A. Vasiliauskas, J. Vencius

ir R. Grincius.

Dvi pertraukos po 15 minučių.

Rengia LFK Lituanica

Sruogienė, tvirtindama, kad „Uošvė” yra neišbaigta, kad parašyta sunkiose sąlygose, kad daug kas joje yra taisytina, kad veikalo pateikimas į sceną būtų nepagarba autoriui ir t. t. Jos didžiam nepasitenkinimui aš jai tiesmukiškai pareiškiau, kad darbas nebus nutrauktas. Spaudimas neatlyžo iki pat premjeros.

Prasidėjo recenzijos. Jas rašė ir niekad teatre nebuvę pasauliečiai, ir dvasininkai, kuriems rūpėjo komedijos „nešvankus” turinys, tvirkinan-tis „nekaltą” išeivijos jaunimą, ir net muzikai, bet nei vienas išeivijos profesionalas aktorius neišdriso savo minčių išdėstyti spaudoje. Atrodė, kad kritika buvo rašoma pagal užsakymą ir įsakymą, tempiama ant to pa-ties kurpalio, labai reti kompli-mentai dalinami atbula ranka. Nors su veikalo autoriumi buvo elgiamasi atsargiai, režisieriui, išdrįsusiam parodyti „Uošvę” scenoje nepasitarus su „auto-ritetais”, aršios kritikos tikrai nestokojo. Tai „nuodėmei” atleidimo nebuvo. Bet leiski-me kalbėti pačioms recenzijų citatoms.

„Nuo pat uždangos pakili-mo iki jos nuleidimo po trečiojo veiksmo žiūrovų daugumai ne-

tilpo į galvą, kaip Balys Sruoga tokią pigią, neestetiską kome-diją galėjo iš viso parašyti... šlyksti girtuoklio gyvenimo ištrauka su nuolatiniais išgėri-mais, mėginimais pasikarti, necenzūruotais, dviprasmiškais žodžiais ir kelių aukštų keiks-mažodžiais... Mūsų jaunimas, sekęs „Uošvę”, tikrai susidarė prastą vaizdą to krašto, apie kurį mes dažnai taip ideali-zuotai kalbame... Ne vienas eidamas iš vaidinimo guodėsi, kad tokių veikalo lietuviškas te-atras daugiau nematys.” („Ko-medija be juoko”, „Draugas” 1962.01.26., p. 5.) [Recenzija nepasirašyta, bet vėliau auto-rius išaiškintas]. Į ją tuoj pat atsakė Vladas Brazilis laišku „Draugui”. Labai iškarpytas laiškas buvo išspausdintas ta-me dienraštyje („Dėl recenzijos apie vaidinimą”, 1962.02.02.). Jo originalo nuorašas yra mano archyve.

„Nepriklausomos Lietuvos laikotarpio atskirų asmenų ir net kai kurių profesijų ydas „Uošvėje” jis bus sutirštinęs pašiepiančiai, kad geriau jas pastebėtume ir sėkmingiau su jomis kovotume... tačiau rei-kia pastebėti, kad režisierius J [sic] Matulionis yra baigęs

(Nukelta į 9 psl.)

PRENUMERUOKITE DIRVĄ

METAMS - \$55.

PUSEI METŲ - \$40,

PIRMA KLA SE - \$78,

ORO PAŠTU Į UŽSIENĮ

METAMS - \$130.00

(Atkelta iš 8 psl.)

„UOŠVĖS” GIMIMAS IR STAIGI MIRTIS, ARBA DIDŽIAUSIAS IŠEIVIJOS TEATRO SKANDALAS

amerikiečių teatro mokyklą (Western Reserve Universitete valdybą ir režisūrą) ...pastatyme buvo jaučiama amerikiečių mokyklos įtaka... Buvo ir tokių, kurie stipriai norėjo kritikuoti, bet iš karto nesusivokė, ką kritikuoti... Šiems palengvėjo tik viename Chicagos dienraštyje apie „Uošvę” neigiamai korespondencijai pasirodžius... Nežiūrint to, „Uošvė” į išeivijos sceną prasimušė („Tragedija dėl Balio Sruogos komedijos”, J. Antanaitis, Vienybė, 1962.02.09.).

„Žiūrovas nemaitinamas sukramtyta tyrele ar vegetarišku maistu, bet žmogiškai gamintu patiekalu: ir su nagais, ir su ragais. Tiesa, kad nevengiama pavartoti ir svaresnį žodį ar net keiksmą, tačiau tai nebaugina žiūrovo....: „...Balys Sruoga rėžia skersinį pjūvį per miesčionišką ydingą gyvenimėlį ir parodo žmogų farsu kvėpuojančiose situacijose,” („Balys Sruoga Chicagoje”, „Uošvės”, pastatymo proga, P. Ambutavičius, „Draugas”, 1962.02.16.).

Po spektaklio Chicagoje, 1962.01.17. surengto jaunimo organizacijos LFK Lituanica, Jaunimo centre: „Ką pasakyti apie vaidybą? Aktoriai - atvykę iš toli... nuovargio neparodė... matėsi, kad jau įstengė rūpestingai roles išmokti, sufleriu nesinaudojo ...Chicaga yra išlepinta šaunių profesionalų pasirodymų ir, sakysim, klojiminio lygio vaidinimu, kokiais kitados džiaugėsi Lietuvos kaimas, dabar čia neužimponuos. ...Režisūroje vietomis matėsi ir išradingo vaidiniminių problemų sprendimo,” („Uošvė”, J.Daugl. [vėliau išaiškintas slapyvardis], „Draugas”, 1962.02.20.)

„Į spektaklį suplauklė apie 400 žmonių, kas rodo didelį čikagiškių pasiaukojimą teatro menui. Tik gaila, kad visi atsilankiusieji labai nusiminė – gaila buvo praleisto laiko – nei Sruogos vardas neišpirko pastatymo begalybės klaidų ... Kas liečia pastatymą, tai jis toks silpnas, kad nėra nei žodžių paprasčiausiam palyginimui padaryti. Apie charakterių ar personažų augimą ar vystymą režisierius neturi elementaraus supratimo, ...Jeigu Vyt. Matulionio, surežisavusio šią komediją, pastangas vadinsime režisūra, tai tada visą dramos studiją tektų laikyti vaikų darželiu.” („Uošvė” Chicagoje”, Sinus [vėliau išaiškintas slapyvardis], Naujienos, 1962.02.21.).

„Atsilankė” arti 400 žiūrovų. „Draugo” korespondentas,

labai neigiamai apie šią komediją pasisakęs, tarp kitko rašo: „Šlykšti girtuoklio gyvenimo ištrauka su nuolatiniais išgėrimais, mėginimais pasikarti, necenzūruotais dviprasmiškais žodžiais ir kelių aukštų keiksmazodžiais, atrodančiais, kad autorius norėjo ir ruskius šiame mene pralenkti, atrodo būtų pagrindinė komedijos mintis.” („Lietuvių dienos”, vasario mėn., 1962, p. 11. [nepasirašytas pažodinis pakartojimas iš pirmosios recenzijos po premjeros Clevelande].

„Uošvė” bene bus silpniausias Balio Sruogos veikalas. Kodėl Dramos studija pasirinko šį veikalą, ne tik man, bet ir kitiems neaišku. Juk, jeigu šį veikalą kas pastatytų iš mėgėjų, būtų tuščias, nes daug dialogų jame yra banalumo pilni, komizmo reikalinga ten ieškoti, lyg Diogenui su žvake. Šamojaus – beveik kaip ir nėra. Daug vietų padėtį išgelbėjo gera režisūra.. Bet ir tai... amerikietiško triuko veiksniai irgi neišgelbėjo, ...kiekvienas vaidila davė labai daug paruošto, kruopčiai paruošto tipo pavaizdavimus. „...P.S. Kadangi salėje mačiau daug žurnalistų ir vaidintojų, į spaudą savo recenzinių minčių nekeliu”, [Iš nespausdinto laiško vienam „Uošves” aktoriui, datuoto Chicago, 1962. m. vasario 19 d.].

„Komediją režisavo Vytautas Matulionis, neseniai Western Reserve universitete baigęs režisūros studijas. Apgailėtina, jog profesinį pasiruošimą turintis žmogus nematė to, ką lengvai galėjo pastebėti bent truputį kritiškas žiūrovas. Šio vaidinimo išvedimas į sceną savęs visiškai nepateisino, „Uošvė” buvo parodyta vasario mėn, 17 d. Jaunimo Centre”. (Margutis, vasaris, 1962, p. 21. Citata nepasirašyta).

Net ir kalėdamas koncentracijos stovykloje, Balys Sruoga negalėjo nerašyti. Rašymas buvo jo dvasinis ramstis, jo viltis, jo išganymas ir išsigelbėjimas iš aplinkos, apsiaustos mirties tvaiku. Didelio talento rašytojas, jis sugebėjo į žmogų (šiuo atžvilgiu lietuvi) pažvelgti iš visų pusių: nuo kilnių, didingų, orių, sodriabalsių valdovų, iki gyvenimo vargų nualinto žmogaus, kurio gergždžiančiam žodyne nėra vietos gražbylystei ar švelnumui. Jis atvertė antrąją, anksčiau uoliai slėptą, lietuviško charakterio medalio pusę, kuri iki to laiko skendėjo perdėto idealizmo liūne. „Uošvėje” Balys Sruoga sumaniai, šmaikščiai, o kartais ir erzinančiais, grubiai ir nepataikaujančiais tai išsakė, „Uošvė” yra tikrovės veidrodis, į kurį, nors ir nenoromis ir su baime, žiūrovas yra privers-tas pažvelgti ir kartais atpažinti save patį.

LIETUVA – TARPTAUTINIAME HEIDELBERGO TEATRO FESTIVALYJE

Kadras iš spektaklio „Lietaus žemė”.

Dainiaus Putino nuotr.

Lietuva kaip šalis viešnia dalyvavo tarptautiniame teatro festivalyje „Stückemarkt”, balandžio 30–gegužės 9 dienomis vykusiame Heidelberge (Vokietija). Iš praėjusių į šiuos metus perkeltas festivalis sumažino numatytąją programą ir ją visą perkėlė į virtualią erdvę. Todėl iš penkių planuotų lietuvių spektaklių festivalyje buvo parodyti tik du.

Gegužės 2 d. buvo rodoma Vaivos Grainytės, Linos Lapelytės ir Rugilės Barzdžiukaitės opera „Geros dienos!” (VŠĮ „Operomanija”), gegužės 8

d. – Aido Giniočio režisuotos biografinės improvizacijos „Lietaus žemė” (teatras „Atviras ratas”). Po jų vyko numatyti pokalbiai su abiejų spektaklių kūrybinėmis komandomis.

Prieš spektaklį „Lietaus žemė” tą pačią dieną pokalbiui apie šiandienį Lietuvos teatrą platformos „Zoom” tiesioginėje transliacijoje susitiko režisierius A. Giniotis, dramaturgė Gabrielė Labanauskaitė ir „Operomanijos” vadovė bei prodiuserė Ana Ablamonova.

Per Heidelbergo teatro fes-

tivalį kasmet organizuojamas ir pjesių autorių konkursas. Šiomet jame dalyvauja trys pjesės iš Lietuvos: sceniniuose skaitymuose vokiečių aktoriai publikai pristatys Ievos Stundžytės „identify”, Mato Vildžiaus „Mamos sūnus” ir G. Labanauskaitės „NT Drama”, o skaitymus palydės pokalbiai su jų autoriais.

Lietuvos programą tarptautiniame teatro festivalyje „Stückemarkt” parengė Vilniaus miesto teatro „Atviras ratas” projektų vadovė Giedrė Liugaitė. **LRT KM**

„SPOTIFY” PLATFORMOJE MENININKĘ LINĄ LAPELYTĘ KALBINO ŽYMUS BBC ŽURNALISTAS

Lina Lapelytė.

Andrejaus Vasilenko nuotr.

„Spotify” platformoje jau galima klausytis įtraukiančio ir itin asmeniško menininkės, vienos iš Venecijos šiuolaikinio meno bienalėje „Auksinį liūtą” laimėjusio projekto „Saulė ir jūra” autorių **Linus Lapelytės** pokalbio su žymiu BBC žurnalistu **Joe Lynamu**.

L. Lapelytė su britų žurnalistu kalbasi apie savo kūrybą ir joje plėtojamas lyčių tapatybės, senėjimo bei nostalgijos temas. Išsamiaame pokalbyje menininkė dalijasi asmeniškomis ir kūrybinėmis patirtimis gyvenant kitoje šalyje, menininkėms kylančius iššūkius derinant darbą ir motinystę, šiuo metu jai svarbius dainavi-

mo kaip reiškinių tyrinėjimus, kitoniškumą, laisvę ir maištą.

Pokalbį su L. Lapelyte organizavo Lietuvos kultūros atašė Jungtinėje Karalystėje dr. Ūla Tornau su Lietuvos kultūros institutu. Šis pokalbis yra J. Lynamo pokalbių serijos „EUNICAST: susitikime su Europos vizionieriais” dalis.

Balandžio 8 d. Europos šalių kultūros atašė tinklas „EUNIC London” pradėjo transliuoti tinklalaidžių seriją, pristatančią išskirtinius šiandien Didžiosios Britanijos kultūros lauke veikiančius europiečius, kurie dalijasi savo požiūrių į Jungtinės Karalystės kultūros scenos ateitį, dabar-

GIEDREI ŽICKYTEI – GERIAUSIO REŽISIERIAUS APDOVANOJIMAS

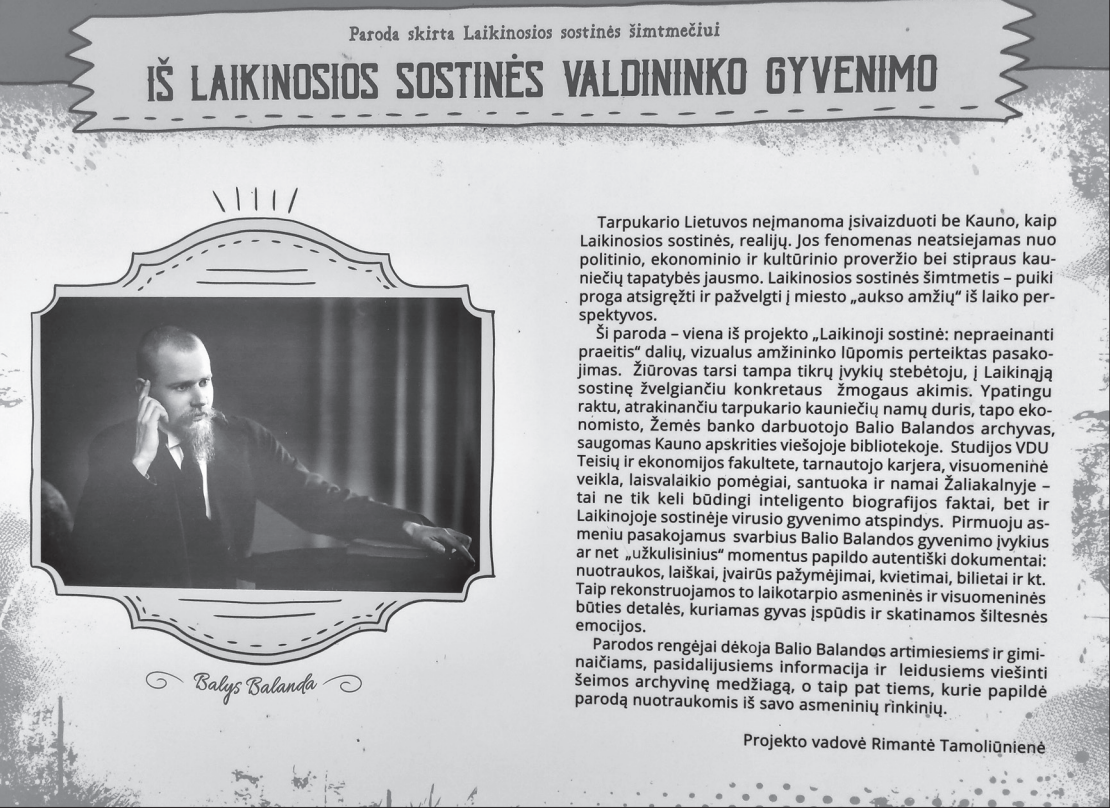
Tarptautinių kino festivalių prizų bei kritikų pripažinimo sulaukęs režisierės ir prodiuserės Giedrės Žickytės dokumentinis filmas „Šuolis” (**„The Jump”**) tęsia sėkmingą festivalinę kelionę. Rygoje ir Maskvoje vykusiame „Artdocfest” kino festivalyje G. Žickytė pripažinta geriausia režisiere bei buvo apdovanota Herz Frank prizų, rašoma „Kino pasaka” pranešime žiniasklaidai.

„Artdocfest” – tarptautinis originalių kino dokumentikų festivalis, vykstantis nuo 2007 metų. Ryškiausių dokumentikų iš viso pasaulio festivalinę platformą įkūrė vienas garsiausių dokumentinio kino kūrėjų Vitalijus Manskis.

Dokumentinis G. Žickytės filmas „Šuolis” pasakoja Šaltojo karo metu nuskambėjusią lietuvių radijo operatoriaus Simo Kudirkos istoriją. **LRT**

tinę situaciją, pasakoja apie savo kūrybai įtakos turėjusius reiškinius bei neįtikėtinas savo gyvenimo istorijas. Lietuvai šioje aštuonių epizodų serijoje atstovauja ilgus metus Londo-ne gyvenusi ir šiuo metu čia dėstanti kūrėja L. Lapelytė.

PRIE ZAPYŠKIO SENOSIOS BAŽNYČIOS, LAIKINOSIOS SOSTINĖS ISTORINIŲ NUOTRAUKŲ PARODOJE

Vienas iš stendų Kauno apskrities viešosios bibliotekos Kultūros projektų vadovės Rimantės Tamoliūnienės iniciatyva surengtos parodos „Iš laikinosios sostinės valdininkų gyvenimo“. **L. Milčiaus nuotr.**

Ilgus šimtmečius mena Zapyškio Šv. Jono Krikštytojo bažnyčia, pirmą kartą rašytiniuose šaltiniuose paminėta dar 1562 metais. Jos istorija didi ir skaudi, kaip ir visa pastarųjų amžių Lietuvos istorija, ardyta ir niokota ne tik laiko bei karų, bet Nemuno potvynių ledų. Tad taip gera, kad atkūrus Lietuvos Nepriklausomybę, ši šventovė buvo prikelta naujam dvasiniam ir kultūriniam gyvenimui. Ypač dabar, 2020 m. baigus visus gražius ir didelius net ir aplinkos tvarkymo darbus, istorinė vieta prie Nemuno tapo stipriu traukos tašku ne tik Kauno rajono ir miesto, bet ir visos Lietuvos gyventojams. Dabar čia švenčiamos ne tik Joninės, bet valstybinės šventės, vyksta respublikinė aitvarų šventė, rengiami koncertai, parodos. Gražus ir naujas sumanymas

rengti nuotraukų parodas ne tik bažnyčios viduje, bet ir lauke po atviru dangumi. Juk tiek dabar užsuka lankytojų, turistų, aplinkinių gyventojų ir jaunimo.

Ką tik džiaugėmės fotografės Gabijos M. Vainiūtės nuotraukų paroda „Karantino langai“. Labai didelį įspūdį palieka ir nauja, Kauno apskrities viešosios bibliotekos Kultūros projektų vadovės Rimantės Tamoliūnienės iniciatyva surengta paroda „Iš laikinosios sostinės valdininkų gyvenimo“, skirta Kaunui, kaip Laikinosios sostinės, šimtmečiui paminėti. Pacituosiu visą jos informacinį pranešimą žiniasklaidai, kuris taip pat pasitinka ir parodos lankytojus:

„Tarpukario Lietuvos neįmanoma įsivaizduoti be Kauno, kaip Laikinosios sostinės, rea-

Kauno apskrities viešosios bibliotekos Kultūros projektų vadovės Rimantės Tamoliūnienės iniciatyva surengta paroda „Iš laikinosios sostinės valdininkų gyvenimo“ Zapyškyje. **L. Milčiaus nuotr.**

lijų. Jos fenomenas neatsiejamas nuo politinio, ekonominio ir kultūrinio proveržio bei stipraus kauniečių tapatybės jausmo.

Laikinosios sostinės šimtmetis – puiki proga atsigręžti ir pažvelgti į miesto „aukso amžių“ iš laiko perspektyvos.

Ši paroda – viena iš projekto „Laikinoji sostinė: nepraeinanti praeitis“ dalių, vizualus amžininko lūpomis perteiktas pasakojimas. Žiūrovas tarsi tampa tikrų įvykių stebėtoju, į Laikinąją sostinę žvelgiančiu konkreto žmogaus akimis. Ypatingu raktu, atrakinančiu tarpukario kauniečių namų duris, tapo ekonomisto, Žemės banko darbuotojo Balio Balandos archyvas, saugomas Kauno apskrities viešojoje bibliotekoje. Studijos VDU Teisių ir ekonomijos fakultete, tarnautojo karjera, visuomeninė veikla, laisvalaikio pomėgiai, santuoka ir namai Žaliakalnyje – tai ne tik keli būdingi inteligento biografijos faktai, bet ir Laikinojoje sostinėje virusio gyvenimo atspindys. Pirmuoju asmeniu pasakojamus svarbius Balio Balandos gyvenimo įvykius ar net „užkulisinius“ momentus papildė autentiški dokumentai: nuotraukos, laiškai, įvairūs pažymėjimai, kvietimai, bilietai ir kt. Taip rekonstruojamos to laikotarpio asmeninės ir visuomeninės būties detalės, kuriamas gyvas įspūdis ir skatinamos šiltesnės emocijos.

Parodos rengėjai dėkoja Balio Balandos artimiesiems ir giminaičiams, pasidalijusiems informacija ir leidusiems viešinti šeimos archyvinę medžiagą, o taip pat tiems, kurie papildė parodą nuotraukomis iš savo asmeninių rinkinių.

Projektą vadovė Rimantė Tamoliūnienė

Projektą vadovė Rimantė Tamoliūnienė

Projektą vadovė Rimantė Tamoliūnienė

Projektą vadovė Rimantė Tamoliūnienė

Projektą vadovė Rimantė Tamoliūnienė

Projektą vadovė Rimantė Tamoliūnienė

Projektą vadovė Rimantė Tamoliūnienė

Projektą vadovė Rimantė Tamoliūnienė

Projektą vadovė Rimantė Tamoliūnienė

Projektą vadovė Rimantė Tamoliūnienė

Projektą vadovė Rimantė Tamoliūnienė

Projektą vadovė Rimantė Tamoliūnienė

Projektą vadovė Rimantė Tamoliūnienė

Projektą vadovė Rimantė Tamoliūnienė

Projektą vadovė Rimantė Tamoliūnienė

Projektą vadovė Rimantė Tamoliūnienė

Projektą vadovė Rimantė Tamoliūnienė

Projektą vadovė Rimantė Tamoliūnienė

Projektą vadovė Rimantė Tamoliūnienė

Projektą vadovė Rimantė Tamoliūnienė

Projektą vadovė Rimantė Tamoliūnienė

Projektą vadovė Rimantė Tamoliūnienė

Projektą vadovė Rimantė Tamoliūnienė

Projektą vadovė Rimantė Tamoliūnienė

Projektą vadovė Rimantė Tamoliūnienė

Projektą vadovė Rimantė Tamoliūnienė

Projektą vadovė Rimantė Tamoliūnienė

Projektą vadovė Rimantė Tamoliūnienė

Projektą vadovė Rimantė Tamoliūnienė

Projektą vadovė Rimantė Tamoliūnienė

Projektą vadovė Rimantė Tamoliūnienė

Projektą vadovė Rimantė Tamoliūnienė

Projektą vadovė Rimantė Tamoliūnienė

Projektą vadovė Rimantė Tamoliūnienė

Projektą vadovė Rimantė Tamoliūnienė

Projektą vadovė Rimantė Tamoliūnienė

Projektą vadovė Rimantė Tamoliūnienė

Projektą vadovė Rimantė Tamoliūnienė

Projektą vadovė Rimantė Tamoliūnienė

Projektą vadovė Rimantė Tamoliūnienė

Projektą vadovė Rimantė Tamoliūnienė

Projektą vadovė Rimantė Tamoliūnienė

Projektą vadovė Rimantė Tamoliūnienė

Projektą vadovė Rimantė Tamoliūnienė

Projektą vadovė Rimantė Tamoliūnienė

Projektą vadovė Rimantė Tamoliūnienė

Projektą vadovė Rimantė Tamoliūnienė

Projektą vadovė Rimantė Tamoliūnienė

Projektą vadovė Rimantė Tamoliūnienė

Projektą vadovė Rimantė Tamoliūnienė

gyvenimas, svarbiausi įvykiai.

Skaitai aprašymus po nuotraukomis, žiūri išlikusių dokumentų kopijas ir iš praeities, užmaršties išskyla gražaus, tautiško, netgi patriotiško Kauno inteligentijos gyvenimo kontūrai. Kaip gerai, kad prie šio istorinio paminklo, gražiai sutvarkytos aplinkos, žmonės gali pajusti dvasinio, tautiško gyvenimo šaknis. Vaizdais, žodžiais, dokumentų kopijomis sugrįžti į beveik prieš šimtą metų buvusį Kauno jaunimo, studentų, valdininkijos gyvenimą, jų džiaugsmus, darbus, rūpesčius. Labai gerai, kad atskiri nuotraukų stendai yra skiriami atskiromis temomis ir tai neblaško minčių. Žinoma, vienos parodos nuotraukos negali visko perteikti, visko atspindėti, bet gali paskatinti daugiau domėtis ir gerbti savo praeitį, tada gyvenusius, dirbusius ir valstybę kūrusius žmones.

Gera, labai gerai, kad Balio Balandos archyvas buvo per-

duotas Kauno miesto bibliote-

kai, joje išliko, o gerb. Rimantė

Tamoliūnienė ėmėsi tokio di-

delio ir sunkaus darbo jį iškelti,

susisteminti, dar surasti bei pa-

pildyti išlikusių gyvų artimųjų

prisiminimais, nuotraukomis ir

visa tai parodyti mums neįpra-

stoje vietoje, neįprasta forma.

Gal tai paskatins ir kitus dažniau

atsigręžti į tolimesnę ar arti-

mesnę praeitį ir ją saugoti. Jei

ir ne viską, tai nors svarbesnius

momentus. Ateina laikas, kai

tai, kas šiuo metu atrodo kas-

dieniška, tampa istorine vertybe,

gyvomis šaknimis ateičiai.

Nors ši paroda po atviro

dangum ir nebus rodoma ilgai,

bet manau, kad nebus sunai-

kinta, o rasta vieta kur nors

patalpoje. Juk ji tikrai reika-

linga. Gi Zapyškyje, prie Ne-

muno, prie senosios gotikinės

bažnyčios, panašių parodų

ketinama surengti ir daugiau.

Gera ir gražu, kai prie atgi-

musių šventovių, reikšmingų

istorinių paminklų gimsta ir

naujos kultūrinės tradicijos.

Leonas Milčiaus

Vienas iš stendų surengtos parodos „Iš laikinosios sostinės valdininkų gyvenimo“. **L. Milčiaus nuotr.**

PAVASARĖJANT

Leonas Milčius

Lietus lietus, kartu su juo ir sniegas...
Pražyodus plukė glaudžiasi prie žemės, prie juodos.
Ar bepakels dangun gležnutį žiedą,
Atėjusio pavasario ir saulės šypsenos?

Baltai žydėjo, ir visiems juk gera
Matyti juos tarp medžių, tarp pilkų,
Kol gegužė dar neišaudė rūbo žalio,
Juo neapvilko alksnių ir beržų.

Žydėjimas — tik trumpas sapnas
Po neramaus laukimo, po žiemos,
Kada ištirps visus sukaustęs ledas
Ir kovas laisvę ims ir žolei dovanos.

Lietus praeis ir gegužė nušvitus
Sode skleis vyšnių žiedus, obelų...
Prie Nemuno rymos ieva baltai apkritus,
Tik ko nuliūdo plukė - niekam nesvarbu.

Raudondvaris, 2021-05-03

PASKIRTOS VINCO KUDIRKOS IR
VYTAUTO GEDGAUDO PREMIJOS:
LAUREATĖS ĮPRASMINO TAUTODAILĖS
METUS IR OPEROS LEGENDĄ

Lietuvos žurnalistų sąjungos ir Nacionalinės žurnalistų kūrėjų asociacijos Vinco Kudirkos premija šiemet skirta televizijos žurnalistei Nijolei Jačėnienei, Vytauto Gedgaudo premijos laureate tapo žurnalistė Aurelija Arlauskienė, penktadienį pranešė Žurnalistų sąjunga.

Šios dvi premijos tradiciškai skelbiamos ir teikiamos Spaudos atgavimo, kalbos ir knygos dieną, tačiau šiemet dėl karantino premijų įteikimo ceremonija vyks birželį.

N. Jačėnienei V. Kudirkos premija skirta už jos režisuotą televizijos kultūros laidų ciklą „Saulė sodą sodino...“, skirtą Tautodailės metams. Jame originaliai pristatyti tautodailininkų sukurti vaizduojamosios (skulptūros, tapybos, grafikos, karpiniai), taikomosios (tekstilės, keramikos, juvelyrikos, medžio, metalo, iš vytelių, šaknų ar šiaudų pinti) ir paprotinės (sodai, kaukės, verbos, margučiai) dailės kūriniai, Lietuvos tautodailės raida, jos sąveika su kitais tradiciniais menais – lietuvių liaudies dainomis, šokiais, pasakojamąja tautosaka, prasiskverbusiais į šiuolaikinio žmogaus buitį

ir būtį.

V. Kudirkos premija yra svarbiausia kasmetinė Lietuvos žurnalistų sąjungos ir Nacionalinės žurnalistų kūrėjų asociacijos premija. Ji skiriama žurnalistui arba jų kūrybinei grupei už brandžius, humanistines, etines vertybes ir pilietinės-patriotinės visuomenės ugdymo prioritetus puoselėjančius bei valstybingumą stiprinančius spaudos, radijo, televizijos ar fotožurnalistikos autorinius darbus už praėjusius metus.

Ši premija įsteigta 1990 metais.

V. Gedgaudo premija žurnalistei A. Arlauskienei skirta už knygą „Operos legenda Irena Milkevičiūtė“.

Ši premija yra Lietuvos žurnalistų sąjungos ir Nacionalinės žurnalistų kūrėjų asociacijos kasmetinis apdovanojimas, skiriamas už praėjusių metų turiniu ir forma išskirtinius spaudos tyrinėjimus, radijo, televizijos, interneto ir fotožurnalistikos darbus. Ji skiriama nuo 1997 metų.

Vinco Kudirkos premiją sudaro 1500 eurų, Vytauto Gedgaudo premiją – 1000 eurų.

LRT

V. Kudirkos premija skirta žurnalistei N. Jačėnienei, V. Gedgaudo – A. Arlauskienei.

Lietuvos žurnalistų sąjungos nuotr.

LIETUVIAIS ESAME MES GIMĘ...

Dažnam iš mūsų gyvenant Amerikoje, ypač auginant vaikus, tenka susidurti su lietuviybės palai-kymo proble-ma. Ameriko-je gimę mūsų vaikai – čia jų pasaka, jų pir-mieji žingsniai ir žodžiai. Čia jų draugai, mo-kykla ir takelis, vedantis į na-mus. Tolimoje Lietuvoje likę seneliai, proseneliai, pusbroliai ir pusseserės, dėdės ir tetos bei taip brangūs draugai aplankomi per vasaros atostogas ir tik neilgam. Tos akimirkos nepamiršamos, šiltas artumo jausmas neišdildomas, tačiau toliau supa amerikinė kasdienybė. Lietuvišką ugnelę tenka palaikyti toli nuo Lietuvos, kuri daugeliui vaikų jau tik tėvų gimtinė.

Glorija Ramonas yra 12 metų, ji gimė ir augo Amerikoje. Jos tėvai į Ameriką atvyko 2001 metais, mama iš Klaipėdos, tėtis iš Šiaulių. Nuo pat mažens Glorijos namuose kalbama tik lietuviškai, kartu su jaunesne seserimi ji lankė lietuvišką dar-želį „Spindulėlis“. Šiuo metu Glorija Maironio lituanistinėje mokykloje bebaigianti septintą klasę, yra laimėjusi JAV lietuvių bendruomenės Švietimo tarybos eilėraščių ir raiškiejo skaitymo konkursus. Pasak Glorijos, tėvai visada skatino ją kalbėti lietuviškai, diegė meilę lietuvybei – nors gimusi Amerikoje, bet širdimi – lietuvaitė.

Lietuvoje Glorija lankėsi ne kartą, nemažai laiko praleidusi pas močiutę prie jūros. Nespėjo tik aplankyti išsvajotos Nidos, bet žada tai padaryti ateityje. Ji pati sako: kūnas Amerikoje, bet širdis Lietuvoje. Šeimos ryšys su Lietuva visada buvo stiprus, todėl, kai amerikietiškoje St. Patricia mokykloje klasės mo-kytojas davė užduotį parašyti laišką kokiai nors įžymybei, Glorija ilgai negalvojo – jai tai buvo Lietuvos preziden-tas! Nors mokytojas iš anksto įspėjo, kad dažnai įžymybės neatrašo (jie gauna labai daug laiškų ir yra labai užimti), Glo-rijos tai nesustabdė. Nieko ne-bus tik tada, kai nieko nesiimsi – lėmė gal Glorijos žemaitiškas užsispyrimas ir atkaklumas. Glorija apgalvojo kiekvieną žodį, stengėsi rašyti dailiai ir išdėstyti mintis taip, kad būtų suprasta. Papasakojo apie save ir paprašė atrašyti. Nuoširdūs žodžiai neliko neišgirsti ir netrukus Glorija gavo ne tik atsakymą, bet ir pačio Prezi-dento fotografiją su autografu. Svajonės pildosi, o ypač, kai atkakliai jų sieki.

Glorijos šeima.

Asmeninio archyvo nuotr.

Glorija dar nežino, kuo bus užaugus. Jai patinka dainuoti ir viena iš jos svajonių yra at-stovauti Lietuvai Eurovizijos konkurse. Tačiau pirmiausia ji tikrai žino, kad ateityje norėtų prisijungti prie lituanistinių mokyklų veiklos, padėti mo-kytojoms ir pačiai tapti mo-kytoja. Ji dar vaikas, bet jau supranta, kad lietuviybė yra dalijimasis lietuviška dvasia, kad tai yra visų pareiga ir kiekvienas turėtų teikti savo įnašą bendram lietuviybės pa-laikymui.

Glorija mielai pasidalino savo istorija, ir dabar galime išgirsti Lietuvos Respublikos Prezidento Gitano Nausėdos žodžius, kad visi mes esame vie-na Lietuva – žmonės, kuriems rūpi Tėvynės ateitis, augantys ir stiprūs tada, kai esame kartu. Tebūnie tai lietuviybės puoselėji-mo įkvėpimu!

Pastaruoju metu vis labiau populiarėja įvairūs genetiniai testai, internete daugėja ge-nealogijos paieškos puslapių, žmonės smalsiai suka atgal į savo šaknis, aktyviai ieško archyvuose savo protėvių istori-jos. Kiekvienam yra svarbu pa-jauti tvirtą etninį pagrindą, kurį pirmiausia sudaro tėvai. Viskas

„DIRVAI”
AUKOJO:

J. Linartas, Lake Mary, FL.....	45
V. Miselis, Monroeville, PA.....	45
A. Pintsch, Matthews, NC	45
V. Stankus, Ruclid, OH	45
D. Dimas, Middle Vill, NY	25
J. Slapelis, Euclid, OH.....	20

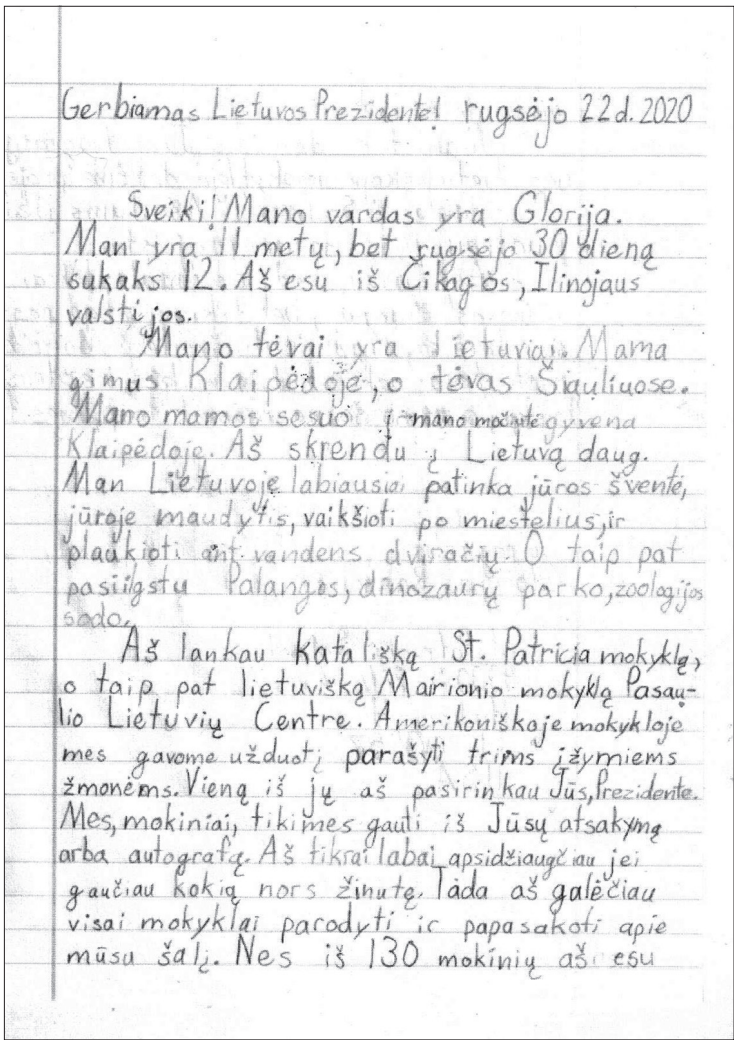
Visiems aukotojams
nuoširdžiai dėkojame

prasideda nuo pirmojo žodžio, nuo prieš miegą sekamų pasakų, šeimoje puoselėjamų tradicijų. Paaugus tampa svarbu pasirinkti lietuvišką mokyklėlę, kur vaikai susirastų lietuviškai kalbančių draugų, išminktų lietuviškai skaityti ir rašyti, susipažintų su Lietuvos istorija, įtvirtintų savo turimas žinias.

Šiuo metu Amerikoje vei-kia daugiau nei penkiasdešimt lituanistinių mokyklų, vyksta nemažai lietuviškų renginių, veikia bibliotekos, lietuvių liau-dies šokių kolektyvai, gausu ir kitų įvairių fakultatyvinių sporto ir meno užsiėmimų. Šeimos ra-tas didėja ir siekti bendrų tikslų tampa lengviau!

Tekstą paruošė Gedimino lituanistinės mokyklos mokytoja **Gabriella Tymarskis**

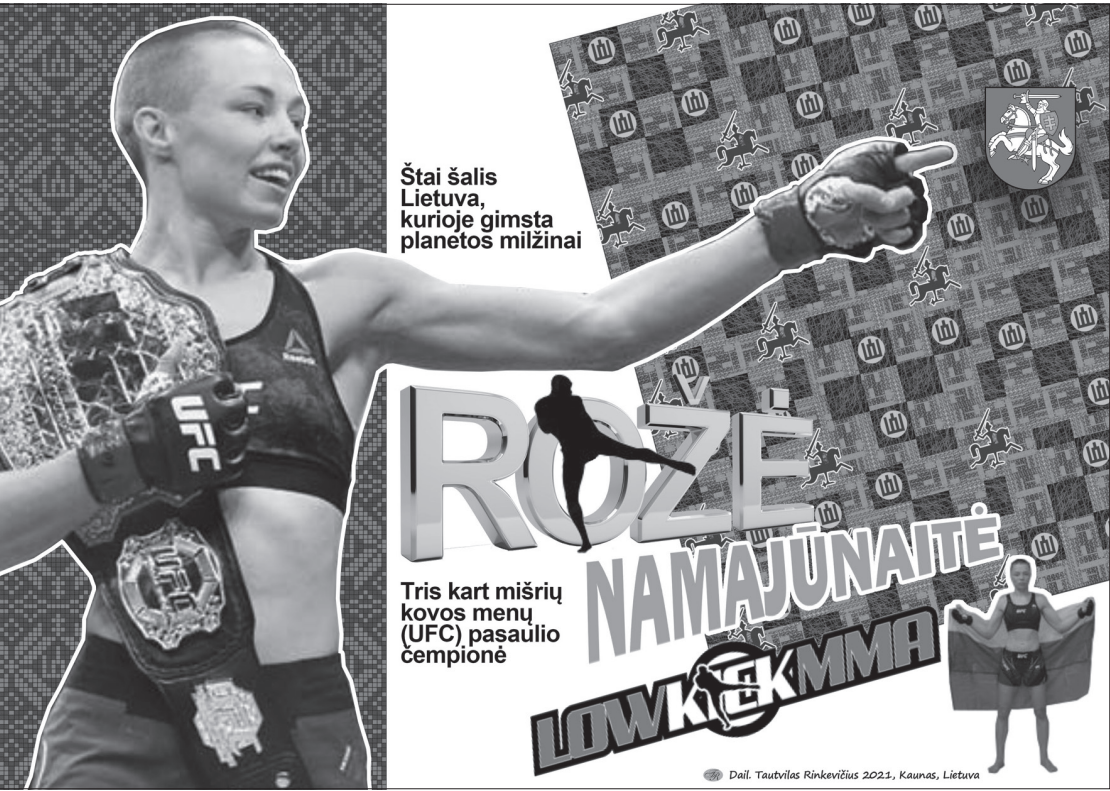
Šeimą kalbino ir medžiagą surinko Maironio lituanistinės mokyklos mokytojas **Gintautas Steponavičius**

Glorijos laiško pirmo puslapio Lietuvos Respublikos Prezidentui Gitanui Nausėdai faksimilė.

Asmeninio archyvo nuotr.

PO ĮSPŪDINGOS NAMAJUNAS PERGALĖS
– REKORDINIS UŽDARBIS

2021-04-24 Džeksonvilyje, JAV, 15 tūkst. sirgalių akivaizdoje UFC 261 turnyro metu, lietuvaitė Rožė Namajūnaitė (Rose Namajunas) tapo pirmąja moterimi istorijoje, kuriai pavyko susigrąžinti prarastą pasaulio čempionės titulą.

Plakato autorius dailininkas Tautvilas Rinkevičius 2021, Kaunas

Balandžio 24 d. Džeksonvilyje, Floridoje lietuvių kilmės amerikietė Rose Namajunas kovoje dėl UFC čempionės titulo pirmame raunde po 78 sek. neįtikėtiniu smūgiu koja nokautavo Kinijos kovoja Zhang Weili. „Thug“ pravardę turinti 28 metų lietuvių kilmės kovotoja pirmą kartą UFC istorijoje superlengvo svorio kategorijoje susigrąžino čempionės titulą.

Neoficialiais duomenimis R. Namajunas už šią kovą uždirbo mažiausiai apie 360 tūkst. JAV dolerių.

Lietuvių kilmės kovotojai vien už pasirodymą paskutinėje UFC kovoje buvo garantuota dėl 150 tūkst.

dolerių čekio, dar 150 tūkst. ji uždirbo iškovodama pergalę. Pajamos iš reklamos turėjo sudaryti apie 10 tūkst. dolerių, skaičiuoja Sportekz svetainė.

Taip pat „Bleacher Report“ skelbia, kad už įspūdingą nokautą R. Namajunas priklausau dar 50 tūkst. premija. Tokią pačią sumą už įspūdingą pergalę užsidirbo ir Kamaru Usman.

Tiesa, R. Namajunas nusileidusi kinė Zh. Weili net ir po nesėkmės savo sąskaitą papildė solidese suma. Ji dar prieš kovą su lietuve už pasirodymą buvo rami dėl 390 tūkst. dolerių, skelbia Sportekz svetainė.

Ankstesnis R. Namaju-

nas rekordas buvo 240 tūkst. uždarbis antrojoje kovoje su Joanna Jedrzejczyk. Tiesa, į tą sumą nebuvo įskaičiuotos pajamos iš „pay-per-view“ pardavimų.

„The Sport Daily“ duomenimis, iki šeštadienio kovos R. Namajunas per karjerą buvo uždirbusi 1 mln. 342,5 tūkst. dolerių.

Primename, kad pralaimėjusi Zh. Weili paprašė revanšo prieš R. Namajunas. „Viliuosi, kad UFC kaip įmanoma greičiau numatys datą revanšui“, – savo „Instagram“ paskyroje rašė Zh. Weili. UFC organizacijos prezidentas Dana White’as palankiai įvertino dar vienos kovos tarp Zh. Weili ir R. Namajunas galimybę. **delfi.lt**

Į LIETUVĄ ATVYKS IR JAV RINKTINĖ – FUTSALO PASAULIO ČEMPIONATE LIKO TIK DVI NEŽINOMOS DALYVĖS

Gvatemaloje vykstančiame Šiaurės ir Centrinės Amerikos bei Karibų jūros salų (CONCACAF) šalės futbolo čempionate gegužės 8 d. paaiškėjo keturios stipriausios komandos, kurios ne tik žengė į pusfinalį, bet ir iškovojo kelialapius į rugsėjį Lietuvoje vyksiantį pasaulio čempionatą. Keturios komandos, patekusios į čempionato pusfinalį ir atvyksiančios į Lietuvą yra JAV, Gvatemala, Kosta Roka ir Panama.

Amerikiečiams tai bus pirmasis futbolo pasaulio čempionatas nuo 2008 metų. CONCACAF turnyro ketvirtfinalyje JAV rinktinė po atkaklios kovos 2:0 įveikė Dominikos respubliką.

Kitos trys komandos dalyvavo tiek 2012, tiek 2016 metų čempionatuose.

Panamos rinktinė ketvirtfinalyje lygiosiomis 1:1 sužaidė su Kanada ir į pusfinalį pateko tik po 4:3 laimėtos baudinių

serijos.

Baudinius mušti teko ir šeiminių Gvatemalos rinktinėi, sužaidusiai 3:3 su Salvadoru. Baudinių seriją gvatemaliečiai laimėjo 4:3.

Lengviausiai bilietus į Lie-

tuvių užsitikrino Kosta Rikos ekipa, net 12:1 sutriuškinusi Surinamą.

Dėl likusių dviejų bilietų varžysis keturios futbolo rinktinės – Irako, Tailando, Libano ir Vietnamo. **LRT**

JAKUBS AND SON

Laidojimo Įstaiga

William J. Jakubs Sr.
William J. Jakubs Jr.
Stephen Waite

Licenzijuoti direktoriai ir balzamuotojai

936 East 185th Street, Cleveland, OH 44119
36000 Lakeshore Blvd. Eastlake, OH 44095
Telefonas (216) 531-7770

Laidotuvių koplyčia erdvi, vėsinama,
Teikianti jaukią atmosferą liūdesio valandoje.
Didelė aikštė automobiliams pastatyti.

LIETUVOS IR JAE KREPŠINIO
FEDERACIJOS UŽMEZGĖ
BENDRADARBIAVIMĄ

Balandžio 18 d.

Lietuvos ambasados Jungtiniuose Arabų Emyratuose kvietimu, Dubajuje lankėsi Lietuvos krepšinio federacijos atstovai, vadovaujami generalinio sekretoriaus **Mindaugo Špoko**.

Tai pirmasis, tačiau tikrai ne paskutinis toks susitikimas. JAE krepšinio federacija išreiškė ypatingą

norą bendradarbiauti su Lietuva įvairiose šio sporto populiarinimo, sportininkų rengimo, trenerių kompetencijos didinimo, infrastruktūros plėtros srityse. Šiandien Mindaugas Špokas ir JAE krepšinio federacijos generalinis sekretorius **Salem Rashed Salem Al Mutawa Al Naqbi** pasirašė bendradarbiavimo protokolą, kuriuo plės partnerystės ryšius ateityje siekdami, kad krepšinis Jungtiniuose Arabų Emyratuose taptų ne ką mažiau populiarus nei Lietuvoje ir šalis galėtų didžiuotis savo komandomis.

Mindaugas Špokas, Lietuvos krepšinio federacijos generalinis sekretorius: „Šio vizito tikslas - Lietuvos krepšinio įtakos plėtra ir partnerių, su kuriais galime dalintis žiniomis, paieška. Šiais metais Lietuva geriausių šalių reitinge užėmė paskutinę vietą kultūrinės įtakos kategorijoje, o pagal galią pasaulio scenoje rikiuojasi ketvirta nuo galo. Artėja mūsų krepšinio šimtmetis, o krepšinis yra ir turi būti mūsų vizitinė kortelė pasaulyje. Pakvietėme JAE krepšinio atstovus apsilankyti Lietuvoje vykšančioje olimpinėje atrankoje ir 3x3 krepšinio turnyre bei iš arti susipažinti su mūsų infrastruktūra, šiame sporte sukaupia patirtimi ir jau pastatytais Krepšinio namais. Tikimės, kad

Lietuvos krepšinio federacijos generalinis sekretorius Mindaugas Špokas ir JAE krepšinio federacijos generalinis sekretorius Salem Rashed Salem Al Mutawa Al Naqbi pasirašė bendradarbiavimo protokolą

šis susitarimas ir pirmieji vizitai taps bendrų projektų pradžia ir galimybe mūsų krepšinio specialistams.”

Rolandas Skaisgirys, 3x3 krepšinio asociacijos įkūrėjas: „Labai džiaugiamės, kad tapome partneriais su viena sparčiausiai augančių rinkų pasaulyje. Norime žengti didelį žingsnį auginant Lietuvos kultūrinį ir komercinį patrauklumą, o tokio partnerio turėjimas - be galo svarbus vertės kūrimui, įvaizdžiui. Esame nustebę jau išreikštu lietuviško verslo susidomėjimu tokia tarptautine partneryste, todėl jau artimiausiu metu galima tikėtis bendradarbiavimo visais formatais, pradedant konsultacijomis, trenerių mokymais, stovyklomis ir baigiant - galbūt - bendra trys prieš tris krepšinio komanda bei bendrais renginiais.”

Lietuvos Krepšinio federacija yra pasirašiusi partnerystės susitarimus su Kinija, Ispanija, Prancūzija, Serbija, Suomija, Vokietija, Latvija. Jungtiniai Arabų Emyratai bus aštuntoji partnerė.

Lietuvos ambasada Jungtiniuose Arabų Emyratuose įsteigta 2019 m. 2022 m. minėsime diplomatinių santykių tarp Lietuvos ir JAE užmezgimo trisdešimtmetį, o šiais metais JAE švenčia savo šalies penkiasdešimtąjį jubiliejų. **LR URM**

Now serving Lithuanians, including former Taupa Members!

1385 Andrews Avenue
Lakewood, Ohio 44107
216-228-1996 or 800-577-1996
latvian@ameritech.net

Hours: Mon, Wed, Fri 9:00AM-3PM
Tue 9:00AM-5:30PM
Sun 9:30-10:30AM, 1st and 3rd Sundays each month, except Federal Reserve holiday weekends

View our Website and Facebook page for a list of our services:

www.latvianclevelandcu.org
www.facebook.com/latvianclevelandcu

